

U i T

NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET

Institutt for arkeologi, historie religionsvitenskap og teologi.

The Seventh Generation:

Artikulasjoner av religion og urfolk i en dokumentar om Standing Rock.

Eimile Jegenberg Mortensen

REL-3900 Masteroppgave i Religionsvitenskap, november 2018

Forord

Dette prosjektet har vært viktig for meg på mange måter. Både dokumentaren og prosjektet har gitt meg en innfallsvinkel til min egne samiske identitet som jeg ikke ville vært foruten, jeg er utrolig stolt over å være en del av denne generasjonens *indigenous*.

Jeg har latt meg inspirere av *The International Indigenous Youth Council*, som er en utrolig gruppe med modige og empatiske unge voksne. Håper de forblir en inspirasjonskilde for framtidige generasjoner, slik de har vært for meg.

Først ønsker jeg å takke mine veiledere Bjørn Ola Tafjord og Siv Ellen Kraft, for deres tålmodighet, kunnskap og veiledning som gjorde dette prosjektet mulig, jeg er enormt takknemlig. Roald E. Kristiansen fortjener også en takk for å ha bistått meg med sine uvurderlige Word kunnskaper.

Anne- Lise og Lars Erik, takk for årevis med hjelp, diskusjon, og støtte. Dere gjorde drømmer virkelig.

Jeg vil også takke Kim Dani, Lisa- Mari og Johanne for at dere lyttet til og deltok i uendelig mange diskusjoner om religion og urfolk. Jeg håper dere lytter i mange år til.

Takk til Johan som alltid har trodd på meg.

Innholdsfortegnelse

1	Introduksjon	6
1.1	Problemstilling.....	11
1.2	Forskning relevant for prosjektet.....	11
1.3	Oppbygning og struktur av oppgaven	11
2	Dokumentaren i kontekst	13
2.1	Kontekstualiserende artikkel	14
2.2	Omfanget av demonstrasjonen på internett	18
3	Historisk bakgrunn	21
3.1	Historisk bakgrunn for Lakota-folket	28
3.2	American Indian Movement.....	31
3.3	Revitaliseringen av religion hos det nord amerikanske urfolk	33
4	Levende tradisjoner blant Lakota-folket	38
4.1	Pan-indianisme	47
4.1.1	Pan-indianske ritualer.....	47
5	Metode.....	52
5.1	Kilder	54
5.1.1	Kildekritikk	55
6	Sammendrag av dokumentar.....	58
7	Det religiøse vokabularet	60
7.1	Religiøse kategorier.....	63
7.1.1	Seremoni.....	64
7.1.2	Det spirituelle	70
7.1.3	Profetien og formatet tekst vist i dokumentaren	71
7.1.4	Natur.....	73
7.1.5	Forfedre	74
7.1.6	Visuelle, estetiske effekter	75

8 Konklusjon 80

Litteraturliste

Nettsider

Figurliste

1 Introduksjon

Our ancestors, they went through a terrible time in their lifetime, and right now they can't even rest at peace. Their remains can't rest at peace because of the destruction of the pipeline. (Danny Grassrope, *The Seventh Generation*, 2017 2:52).

Figur 1. *The Indigenous Youth Council* (*The Seventh Generation*, 2017 46:59).

Denne avhandlingen handler om hvordan religion blir artikulert i dokumentarfilmen *The Seventh Generation: Youth At the Heart of the Standing Rock Protests*¹ som ble laget i 2017. Da tittelen på dokumentaren er lang, kommer jeg videre i prosjektet til å referere til den som *The Seventh Generation*. Dokumentaren tar for seg den da dagsaktuelle konflikten på Standing Rock reservatet – der Standing Rock Sioux stammen sammen med tusenvis av andre demonstranter kjempet mot byggingen av *Dakota Access Pipeline (DAPL)*. Konflikten handler om hvordan Standing Rock Sioux stammen opponerer mot byggingen av

¹ Navnet på dokumentaren er en referanse til en visjon av Crazy Horse visjon:

Upon suffering beyond suffering: The red nation shall rise again and it shall be a blessing for a sick world. A world filled with broken promises, selfishness and separations. A world longing for light again. A world filled with I see a time of seven generations- Excerpt from The Last Vision of Crazy Horse, Oglala Sioux 1877 (*The Seventh Generation* 2017 0:19).

Denne profetien er noe jeg skal se nærmere på i kapittel 7 og 7.1 'Det Religiøse vokabularet' og 'Religiøse Kategorier'

oljerørledningen DAPL, som krysser gjennom stammens landområde. Demonstrasjonen startet i Standing Rock reservatet, i Nord og Sør Dakota i 2016.

Sjangeren 'dokumentarfilm' blir beskrevet i boken *Documentary Storytelling-Creative Nonfiction on Screen* (2011) av Sheila Curran Bernard professor i historie og dokumentar studier ved Albany Universitet. Sjangeren handler om å trekke publikum inn i nye verdener, og opplevelser ved å presentere informasjon om faktiske mennesker, hendelser, og steder. Ofte blir dette gjort ved hjelp av bilder og artefakter. Dog, er ikke dette alene tilstrekkelig for å definere hva en dokumentarfilm er. Filmskaperen spiller en stor rolle i hvordan hun/han velger å benytte seg av faktaene som blir undersøkt, og hvordan disse blir til det narrative man møter i dokumentarer. Et viktig bidrag til spenningsselementet i dokumentarfilmer, er at de er sann. En regissør skaper en dokumentar basert på faktiske hendelser, i motsetning til historier bygd på fiksjon. Bernard skriver at dokumentarfilmen likevel bør bidra med mer, enn å være noe man ser på for å få tiden til gå. Den bør engasjere og utfordre seeren, slik at han/hun blir satt i en situasjon der de blir tvunget til å tenke over hva de vet, hvordan de vet det, og hva mer de trenger å vite (Bernard 2011: 2-3).

Filmskaperen gjør bevisste valg som påvirker filmens innhold. Det må avgjøres hvilke historier som skal fortelles, hvorfor og av hvem? Avgjørelsene, samt tilliten publikumet har til filmskaperen, bidrar til at vellykkede dokumentarfilmer ofte blir omtalt som sterke, rørende og/eller dramatiske. Publikum stoler på at de ser et bilde av virkeligheten, selv om bildet er skapt av filmskaperen. Dokumentarfilmens kraft og relevans kommer nettopp fra denne tillitten seeren har til filmskaperen. Bernard understreker at hvis en filmskaper bare velger fakta som støtte for sitt argument eller utelukkende bruker fakta for å skape en mer «dramatisk» historie, undergraver vedkommende sjangeren og sin egen film (Bernard 2011: 6).

Sjangeren er ganske ny da den kom med verket til Robert Flaherty *Nanook of the North* i 1922 om eskimoer² han hadde møtt på sine reiser. Da denne ble en suksess skapte han *Moana*³ i 1926, og i ett intervju om filmen hevdet han at den hadde dokumentarisk verdi, som dermed introduserte begrepet *documentary* til filmskaperens verden. Dokumentarfilm er et medium som kan hjelpe oss i å forstå både vår rolle i verden, og forme oss som publikum til offentlige aktører (Aufderheide 2007: 5).

² Jeg bruker begrepet 'eskimo' da det er det kilden min benytter seg av.

³« Filmmaker Robert J. Flaherty presents a docufictional account of a family living in a Samoan village in the early 1920s ». (IMDb 2018) URL 1.

I mitt arbeid av dokumentarfilmen har det vært utrolig spennende å se hvordan filmskaperen Evan Simon har valgt å presentere konflikten i Standing Rock reservatet, og hvilke tanker en gruppe unge voksne har om urfolk, kultur, tradisjon og identitet.

The Seventh Generation er i regi av *ABC News*, og med det følger det en viss tyngde. Nyhetsselskapet omtaler seg selv som en troverdig kilde til nyheter, analyser, eksklusive intervjuer, og videoer⁴. Nyhetssiden består av nyhetssaker av global karakter, der nyhetene varierer i både hvor kjent de er samt hvilken type nyheter det er. Selv om dokumentarfilmen i seg selv ikke har vært mye omtalt, er konflikten et omdiskutert tema. Den har vært diskutert og presentert i mange nyhetsaviser⁵ og medieplattformer⁶. Dokumentarfilmen er både produsert og presentert på *ABC News* sin nyhetside. I lys av dette kan man tolke dokumentarfilmen som en form for journalistikk, noe som gjør at den må forholde seg til forventningene av *ABC News* og dens publikum. Pressen som en institusjon legger føringer, og journalister er sentrale med hensyn til den meningsdannelsen som finner sted. Det ferdige produkt avhenger av flere faktorer som økonomiske betingelser, hva som rører seg i samfunnet, samt initiativer fra politisk eller forskningsmessig hold. Journalister på lik linje med filmskaperere sitter i posisjoner med muligheter til å bygge saker, sette stemmer på trykk – eller la være (Døving og Kraft 2013: 12). Konflikten blir representert i dokumentarfilmen og er formet av både filmskaperen, og det man kan anta er *ABC News* sine forventninger til produktet. Dokumentarens representasjonen av konflikten, er spennende da den illustrerer konflikten fra flere vinkler, som eksempelvis politisk, religiøst, og kulturelt. Dokumentarens hovedfokus er demonstrantene, men også virkningen konflikten har på urfolkets religiøse, kulturelle og tradisjonelle liv, noe som var det første som fikk meg til å vurdere filmen som fokus for mitt prosjekt.

Demonstrasjonen på Standing Rock-reservatet handlet om en konflikt mellom to parter, Lakota-folket og DAPL. Demonstrantene på den ene siden som besto av både Lakota-folk og tilreisende, med *Energy Transfer Partners* (ETP), selskapet ansvarlig for DAPL på den andre. ETP ønsket å bygge en oljerørledning på indianske territorier. Oljerørledningen kunne i verste tilfelle forurense Missouri-elven nord for Bismarck. Elven er stor vann ressurs for stammene i området. Ruten for oljerørledningen går gjennom territoriet til Standing Rock Sioux stammen, dette påvirker stammen negativt på flere områder; forurensing av vann;

⁴ Dette ifølge *ABC News* selv, under sin beskrivelse på deres *YouTube* kanal. URL 2.

⁵ Dette blir utdypet i kapittel 2.2 'Omfanget av demonstrasjonen på internett'.

⁶ Demonstrasjonen blir omtalt på medieplattformer som; *Facebook*; *YouTube*; *Instagram*. Ofte er den omtalt i profiler eller grupper dannet i sympati. Man finner disse ved å søke på eksempelvis 'Standing Rock'.

ødeleggelse av *sacred sites*; og ingen konsultasjon med stammen i forkant av byggingen. Forurensingen av vann inspirerte til et av de mange kampropene: *Mni Wiconi- Water is Life*, som også prydet mange av demonstrantenes bannere.

Figur 2. *Mni Wiconi* tatovering på armen til et av medlemmene i *The International Indigenous Youth Council* (*The Seventh Generation*, 2017 ^{6:33}). Figur 3. Viser ett flagg der det står; *We are here to protect – Water is life* (*The Seventh Generation*, 2017 ^{16:33}).

Det var også en underliggende frykt for at byggingen av oljerørledningen muligens ville krysse gravplasser og ødelegge *sacred objects*. Da området oljerørledningen skulle bli bygget gjennom, tilhørte ifølge det amerikanske lovverket Lakota-folket.⁷ Demonstrantene kjempet for urfolksrettigheter, bevaring av tradisjon og Missouri-elven. Denne konflikten er mer kompleks enn en demonstrasjon mot byggingen av en oljerørledning. Den består av flere nivåer som økopolitisk, samfunnskritisk, økonomisk og politisk. Om oljerørledningen sprekker vil dette ha fatale følger for Missouri-elven og alt rundt den. Konflikten aktualiserer behandlingen av det amerikanske urfolk og deres rettigheter. Det økonomiske og politiske går hand i hand da selskapet som er ansvarlig for byggingen av oljerøret støttet president kampanjen til Donald Trump. I etterkant av å vinne valget ga Trump Rick Perry (styremedlem i ETP),⁸ rollen som leder for energi avdelingen i det Hvite Hus.⁹

En annen grunn for valg av temaet er spørsmålet om man kan undersøke om 'religion' blir brukt som verktøy for å forsterke demonstrantenes side av saken? Det var interessant å se på hvordan 'religion' kan bli artikulert i en dokumentar, der 'religion' er et underliggende tema. Det er mange interessante aspekter ved denne dokumentaren da dens perspektiv i

⁷ Se kapittel 3 'Historisk bakgrunn' for utdypelse.

⁸ Selskapet bak konstruksjonen av oljerøret.

⁹ URL 3

hovedsak kommer fra gruppen *The International Indigenous Youth Council (IIYC)*. Gruppen består av unge voksne med tilhørighet fra flere forskjellige indianske stammer, som er samlet rundt denne konflikten. Det kommer frem under intervjuer i filmen at nesten alle har tanker om hvordan de ulike stammene har blitt dårlig behandlet gjennom mange år. De beskriver hvordan dette har påvirket dem, og at det er viktig for dem å ta tilbake sin kulturarv. IIYC beriker dokumentaren med sine innspill om hvorfor de velger å demonstrere mot DAPL. Dokumentaren presenterer med det et rikt bilde av unge voksne som kjemper for sine rettigheter.

I startfasen av dette prosjektet hadde jeg lyst til å undersøke hvordan 'religion' blir fremvist på sosiale medier, dette gikk jeg bort fra fordi det ville blitt for stort for et masterprosjekt. Jeg ble på bakgrunn av dette anbefalt av mine veiledere til å undersøke urfolks videoer på medieplattformen *YouTube*. På dette tidspunkt fikk Standing Rock demonstrasjonen mye oppmerksomhet både på sosiale medier og hos større nyhetsgiganter. Etter å undersøke videoer med mye forskjellig innhold, kom jeg over *The Seventh Generation*. Jeg valgte å fokusere på denne, da den er rik på eksempler på artikulert 'religion', og tilfredsstilte mine krav om 'religion' i samtiden, i tillegg til at den har en tilstedeværelse på sosiale medier som jeg fra begynnelsen har syntes virket interessant. Siden fokuset i dokumentaren er på det amerikanske urfolk, var det naturlig at oppgaven tok for seg deres religiøsitet. Det teoretiske perspektivet jeg har brukt er artikulasjonsteori, som presentert i religionsforskeren Greg Johnsons artikkel *Authenticity, Invention, Articulation: Theorizing Contemporary Hawaiian Traditions from the Outside (2008)*. Artikkelen diskuterer analytiske bidrag til artikulasjonsteori i kontrast til oppfinnelse og autentisitet diskursen. Johnson trekker frem *Native Hawaiian* sjøreiser i kano som eksempel. Johnson presenterer teorien ved hjelp av forskning gjort av Stuart Hall og James Clifford. I artikkelen bruker Johnson en formulering av Hall som etter min mening er en god beskrivelse.

Hall's formulation, «articulation» theories emphasize the emergent and contingent character of identity constructions without denying the historical and cultural substrata and sediments that underlie them. Hall writes that articulation is best understood as a "hinging" of elements, under certain conditions (Hall 1996:141 som lest i Johnson 2008).

Artikulasjonsteoriens fokus ligger i å forstå tradisjon og kultur som dynamiske prosesser, som utvikles i samtiden. Kategoriene i en kultur virker forsterkende på hverandre, da disse bygger den kulturelle identiteten. Altså er ikke identiteten bare et produkt av historie, men også en del av samtidsprosessene.

Jeg har valgt å forholde meg til en religionsdefinisjon utviklet av Ingvild Sælid Gilhus og Lisbeth Mikaelsson, i boken *Nytt Blikk på Religion*; «Religion er menneskers forhold til forestillingsunivers som kjennetegnes av kommunikasjon om og med hypotetiske makter» (Gilhus og Mikaelsson 2001: 29). Likevel kan bruken av ‘religion’ som begrep være noe problematisk i denne urfolksteksten. Noe jeg skal redegjøre for i kapittelet ‘Det religiøse vokabularet’ og kapittelet ‘

1.1 Problemstilling

Hovedproblemstillingen min er som følgende «Hvordan blir religion og urfolksidentitet artikulert i dokumentaren *The Seventh Generation?*» De underliggende spørsmålene jeg stiller er hvilke former og uttrykk for ‘religiøsitet’ presenteres? verbalt og visuelt? Hvordan kan man forstå artikulasjonen av religiøsitet og identitet i dokumentarfilmen?

1.2 Forskning relevant for prosjektet

Den forskningen som har vært viktig for dette prosjektet er særlig artikkelen *Standing Rock Religion(s): Ceremonies, Social Media, and Music Videos* (2018) av Siv Ellen Kraft og Greg Johnson. Artikkelen skal jeg drøfte nærmere i kapittelet ‘De religiøse kategorier’. Forskning gjort på Oglala Sioux stammens praksiser, i David C. Posthumus sin doktoravhandling, har hjulpet meg å manøvrere gjennom de tradisjoner man kan finne hos samtidens Lakota. Forskning på pan-indianske forestillinger har vært viktig for bedre å forstå uttrykk for urfolksreligiøsitet i filmen. Forskning på artikulasjonsteori har også bidratt til min forståelse gjennom Greg Johnsons artikkel *Authenticity, Invention, Articulation: Theorizing Contemporary Hawaiian Traditions from the Outside* (2008).

1.3 Oppbygning og struktur av oppgaven

I det innledende kapittelet har jeg først redegjort for temaet i oppgaven, og for prosessens rundt valg av tema. Videre har jeg lagt frem problemstillingen, og vist til relevant forskning. I det neste kapittelet skal jeg kontekstualisere dokumentaren. Dette skal jeg gjøre ved å beskrive hvordan jeg har funnet den, samt redegjøre for en artikkel skrevet om filmen og omfanget protesten har på internett. Kapittelet om omfanget på internett mener jeg understreker betydningen denne bevegelsen har hatt for samtidens urfolk. Følgende kapitler

tar for seg den historiske bakgrunnen til både det amerikanske urfolk, Lakota-folket, *the American Indian Movement* og revitaliseringen av religion blant nord amerikanske urfolk. Hensikten med disse kapitlene er å kontekstualisere aktørene i dokumentaren og protesten. En naturlig overgang fra den historiske kontekst, er å redegjøre for levende tradisjoner blant Lakota-folket og pan-indianisme. Det femte kapitlet presenterer mitt valg av metode, kilder og de kildekritiske grep jeg har gjort. Før de analytiske kapitlene kommer et sammendrag av dokumentaren. Mine analytiske kapitler er ‘Det religiøse vokabularet’ og ‘Religiøse kategorier’. Kapitlet ‘Religiøse kategorier’ inneholder delkapitler, der jeg systematisk redegjør for samt stiller spørsmål til min empiri. Det avsluttende kapitlet er min konklusjon av analysen der jeg besvarer mine spørsmål.

2 Dokumentaren i kontekst

Jeg fant dokumentaren *Standing Rock Documentary: Who, What and Why of the DAPL Protests (Must Watch)* på *YouTube* fra en kanal¹⁰ ved navn *Protect Mother Earth*. Den ble publisert på kanalen 23 februar 2017. Ved dags dato (25.10.2018) ble den sett 32 203 ganger. Selve dokumentaren er vannmerket *ABC News*. Beskrivelsen av dokumentaren på kanalen inneholder ett lite avsnitt der noe av handlingen i dokumentaren blir kort redegjort for.

Meet the youth at the heart of the Standing Rock protests against the Dakota Access pipeline. For months, the International Indigenous Youth Council, known for their commitment to peaceful ceremony, has helped steer the Standing Rock Sioux Tribe's efforts to halt the Dakota Access Pipeline (*Protect Mother Earth* 2013).¹¹

Første setning til *Protect Mother Earths* beskrivelse er identisk overskriften til *ABC News* artikkel om dokumentaren, skrevet av dokumentarens regissør Evan Simon.¹² Likheten sees kun i første setning, for i neste avsnitt tar den for seg hvordan denne urfolks-protesten har blitt ett internasjonalt samlingspunkt for urfolks rettigheter samt klimaendringsaktivisme, og har tiltrukket seg tusenvis til området. I det siste avsnittet beskriver Simon oljerørledningen som kontroversiell. På det tidspunktet hadde utbyggerne stø kurs Missouri-elven, samtidig som demonstrantene med sin frykt for konsekvensene stod ansikt til ansikt med militære politistyrker.

En kort beskrivelse av *YouTube* kanalen *Protect Mother Earth* «Our home Earth is in real danger due to our idiotic irrational attitude towards her. Save her. Fight for Her. Protect Mother Earth» (*Protect Mother Earth* 2013)¹³ Selve kanalen fremstår som opptatt av forskjellige naturkatastrofer, president Donald Trump og North Dakota Pipeline protester. Ved en senere undersøkelse av dokumentaren på *YouTube* ble jeg oppmerksom en annen video. *YouTube* har en funksjon der de anbefaler videoer basert på det du søker mye på og eventuelt ser på. Her ble jeg anbefalt en video med samsvarende åpningsbilde til dokumentaren og var vannmerket *ABC News*, men med helt ulikt navn. Denne videoen ved navn *The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests / ABC News*,¹⁴ viste seg å være den samme dokumentaren, med identisk innhold, publisert på *ABC*

¹⁰ Kanal på *YouTube* har samme funksjon som en tv kanal, da utgiveren selv bestemmer innholdet på siden.

¹¹ URL 4

¹² Jeg skal redegjøre for artikkelen senere i kapittel 2.1.

¹³ URL 5

¹⁴ URL 6

News sin kanal. Denne hadde blitt sett ved dags dato (25.10.2018) 31 688 ganger, og publisert 28. februar 2017. *ABC News* sin beskrivelse av dokumentaren er betraktelig kortere, og forklarer konsist hvordan *The International Indigenous Youth Council* bidro til å styre Standing Rock Sioux stammens opposisjon mot Dakota Access Pipeline. «For months, the International Indigenous Youth Council has helped steer the Standing Rock Sioux Tribe's opposition to the Dakota Access Pipeline » (*ABC News* 2017). *ABC News* kanalen av inneholder nyheter og nettsier av ulikt slag. *Protect Mother Earth* har plassert dokumentaren i kategorien 'folk og blogger', i motsetning til *ABC News* som plasserte den i kategorien 'nyheter og politikk'. Kategoriene eksisterer på *YouTube* slik at man skal kunne skille innhold, og å gjøre det enklere å søke etter forskjellige temaer.

Evan Simon, produsenten av dokumentaren, omtaler seg selv som en freelance multimedia reporter *Muck Rack* profil.¹⁵ James Hill og Morgan Winsor bidro til artikkelen om dokumentaren men ikke til dokumentarfilmen. I rulleteksten til dokumentaren står det at noen av opptakene gjort 3. september ble gitt fra *Democracy Now!*. Ved å bruke søkefunksjonen til *Democracy Now!* Finner jeg ikke spor av opptakene gjort 3. september eller dokumentaren. På siden fant jeg derimot ett intervju av Jasilyn Charger,¹⁶ en av grunnleggerne av IYYC, der hun snakker om bevegelsen på Standing Rock uten å nevne dokumentaren.

Det er svært lite informasjon om denne dokumentaren, til tross for at den er laget i *ABC News* sitt navn. Den informasjon jeg har klart å oppdrive er artikkelen *Meet the youths at the heart of the Standing Rock protests against the Dakota Access pipeline*. I rulleteksten finner man i hovedsak bare de som har bidratt i produksjoen av filmen. Heller er det ikke nevnt om den er finansiert av andre enn *ABC News*. Den eneste informasjonen som skilte seg ut, er som nevnt ovenfor opptakene gitt av *Democracy now!*

2.1 Kontekstualiserende artikkel

Dokumentaren ble publisert på *ABC News* nyhetsside, med en tilhørende artikkel ved navn *Meet the youths at the heart of the Standing Rock protests against the Dakota Access pipeline*. Artikkelen handler om saken, og intervjuer av medlemmer av IYYC,¹⁷ i etterkant av at de ble

¹⁵ URL 7

¹⁶ URL 8

¹⁷ URL 9

kastet ut fra leiren. Artikkelen ble publisert på nyhetssiden (*abcnews.go.com*) 25 februar 2017.

The clearing of the Oceti Sakowin and Rosebud camps marked a somber moment of reflection for members of the International Indigenous Youth Council, a little known group of indigenous youths that has helped steer the movement from the very beginning (*ABC News* 2017).

Forfatteren av artikkelen som også er dokumentarens regissør Evan Simon, understreker rollen IYYC har hatt for aksjonen på Standing Rock. Selv om bevegelsen er lite kjent har de vært med på å styre motstanden fra begynnelsen. Dokumentaren er deres historie.

Noen av medlemmene i IYYC kommenterer i artikkelen at å se dokumentaren har vært vanskelig da de ser utkastelsen deres fra leiren. «On one hand, you're seeing a very important chapter in our lives coming to a close and it's painful. On the other hand, I'm determined to rise from the ashes of that pain. » (Thomas Lopez, *ABC News* 2017). Artikkelen trekker fram et løp som ble gjort våren 2016, kalt '*prayer runs*'. De unge voksne løp fra North Dakota til Washington DC. Løperne var viktige for den framtidige bevegelsen fordi de var noen av de første til å offentlig motsette seg oljerøret, spesielt med tanke på forurensing av vann og '*sacred sites*'. Danny Grassrope, medlem av IYYC, var med på å starte løpet, uten å vite at dette skulle ende i den store protesten på Standing Rock. «I didn't know [it] would lead to a massive ceremony that involved prayer and it's really amazing how that happened. » (Danny Grassrope, *ABC News* 2017). Ikke lang tid etter løpene ble de første '*prayer camps*' dannet sør for oljerørledningens byggingsoverråde. Dette ledet til nesten ett års lang kamp der tusenvis av '*water protectors*' kjempet for at Standing Rock Sioux folkets hovedressurs for rent vann, ikke skulle bli ødelagt. Dette gjorde de ikke alene, men med tusenvis av andre mennesker.

Et tidligere forslag for ruten til oljerørledningen var at den skulle krysse Missouri-elven nord for Bismarck, men dette ble ikke gjennomført da det var frykt for forurensing byens drikkevann. Så i stedet ble ruten omdirigert til å krysse elven ved Standing Rock reservatet. Ved å flytte ruten ble oljerørledningen å gå gjennom land innvilget Siouxene av Fort Laramie traktaten anno 1851. En etterfølgende traktat i 1886, fulgt av flere kongresshandlinger, resulterte i at Siouxene mistet mye av sitt opprinnelige land.

I en uttalelse til *ABC News* forklarer selskapet ETP, ansvarlig for byggingen av Dakota Access oljerørledningen, at de er forpliktet til en trygg konstruksjon, og operasjon av deres oljerørledninger over hele landet, og at deres undergrunns oljerørledning er av ypperste

karakter, med avansert sikkerhetsteknologi som overskrider både statlige, og føderale standarder.

Kelcy Warren, CEO of Energy Transfer Partners, the Texas-based developer behind the project, has said that “concerns about the pipeline’s impact on local water supply are unfounded” and “multiple archaeological studies conducted with state historic preservation offices found no sacred items along the route (*ABC News* 2017).

Artikkelen inneholder en kommentar av administrerende direktør for ETP, Kelcy Warren, der han argumenterer mot påstandene om at oljerørledningen ikke er trygg, og at det er fare for at den kommer til å forurense vannet. Warren sier videre at det ikke er funnet noen ‘*sacred objects*’. Artikkelen inneholder ikke kommentar eller utsagn fra noen i ETP om hvorvidt landet oljerørledningen blir bygget på tilhører Siouxene, eller om landet er hellig for stammen.

I en analyse av statlige data, utført av *Reuters*¹⁸, kan man se at framtidige operatør av Daktoa Access oljeledningen, *Sunco Logistic*, søler mer olje enn noen av konkurrentene, mer enn 200 lekkasjer siden 2010. Til deres forsvar sier *Sunco Logistic* at de har forbedret sine etiske retningslinje siden 2012, ifølge *Reuters*. Det blir ikke lagt frem noe mer informasjon om hvor store og hvilke forbedringer det har blitt gjort på *Sunco Logistics* etiske retningslinjer. Det blir heller ikke lagt til noen kommentar om tilstanden retningslinjenes tilstand før forbedringene i 2012.

Alex Howland (21) en av grunnleggerne av IIYC uttrykker sine bekymringer om dette til *ABC News*, ved å si at det ikke er ett spørsmål om oljeledningen sprekker, men når. Hun forteller at deres forfedre tenkte syv generasjoner framover, noe hennes generasjon også må gjøre. Howlands kommentar om ‘syv generasjoner’ er en referanse til begynnelsen av dokumentaren der man ser profetien fra Crazy Horse¹⁹. Profetien er også et gjennomgående og viktig tema i dokumentaren.

Many at camp believe they are fulfilling the "last vision" of Crazy Horse, the famed Oglala Sioux leader who made a prophecy shortly before his death that the seventh generation would bring about the rise of indigenous people (*ABC News* 2017).

Terrell Iron Shell (23) medlem av IIYC, mener at de er svaret på deres forfedres bønner. Terrell er etterkommer av en kjent Sioux høvding ved navn Iron Shell, en av dem som

¹⁸ *Reuters.com* er en nettavis med finansielle- og økonomiske markedsnyheter.

¹⁹ Se første fotnote i introduksjon.

signerte Fort Laramie traktaten i 1851. I nesten alle aksjonene har medlemmene i IYIC vært tilstede. De har oppfordret andre aktivister til å bli i bønn, særlig i forbindelse med politikonfrontasjoner. Iron Shell legger til at de føler at deres oppgave har vært å nedskalere. Han forteller at når de ser en person bli oppglødd, tar de vedkommende til side for en prat. Lauren Howland mener at IYIC er, og kommer alltid til å handle om bønn og fred. Lauren Howland er en av dem som stilte personlig opp med donasjoner når Morton County Sheriffs departement la ut en *Facebook* post der de spurte etter donasjoner. I Desember fikk campen gode nyheter da oljerørledningen ikke fikk en servitutt²⁰ for å krysse elven av Obama administrasjonen. Dette ble dog en kortvarig glede, ettersom Donald Trump endret dette en uke etter han ble president. Han ba *U.S Army Corps of Engineers*²¹ om å revurdere og godkjenne oljerørledningen så raskt som loven tillot det. Bare to uker senere ga *U.S Army Corps of Engineers* en servitutt om at oljerørledningen kunne krysse elven, og uten å undersøke alternative ruter samt gi en full rapport om hvordan dette vil påvirke miljøet. To dager før dette trakk avdelingen for innenrikssaker en vurdering om at det var mer enn nok juridisk begrunnelse for å nekte en servitutt. Vurderingen ble suspendert fordi den skulle bli gjennomgått av avdelingen, forklarte en talskvinne for avdelingen til *ABC News*.

Artikkelen legger vekt på Donald Trumps handlinger bare en uke etter han inntok det hvite hus. Han godkjente at oljerørledningen skulle krysse Standing Rock Siouxenes land. Artikkelen viser til at Trump mottok store investeringer fra selskap som involverte seg i bygningen av oljerørledningen, før valget. I tillegg til dette mottok Trumps president kampanje mer enn 100.000 dollar i donasjoner fra Kelcy Warren. Til tross for at Trump hevdet å ha solgt slike investeringer, er det ingen klare bevis på dette. Trump har også valgt Rick Perry, tidligere guvernør for Texas, og styremedlem i ETP, til å styre U.S avdelingen for energi. I artikkelens siste avsnitt blir det beskrevet hvordan campen er i ferd med å bli oppløst, og at konstruksjonen av oljerørledningen er satt i gang igjen. Opposisjonen lever videre da Standing Rock Sioux, og Cheyenne River Siouxene ikke har gitt opp, og tar saken inn for domstolen. Urfolks aktivistgrupper planlegger en ny marsj, og IYIC har nå etablert avdelinger i både Denver og Chicago, i tillegg til stevner og marsjer over hele landet. Thomas Lopez sier til *ABC News* at dette ikke er over, og er man en '*water protector*' så er man en '*water protector*'. Han sier at det kanskje er Trumps Amerika, men det er deres revolusjon.

²⁰ *Servitutt*- En begrenset rett til faktisk rådighet på annens eiendom.

²¹ *U.S Army Corps of Engineers* er en egen avdeling innad hæren, med ansvar for bygg, ingeniør osv. Som da støtter hæren, flyvåpenet og myndigheter.

2.2 Omfanget av demonstrasjonen på internett

Handlingen til dokumentaren foregår hovedsakelig på campen som ligger ved samløpet Cannonball og Missouri-elven i North Dakota. Campen ble etablert i april 2016, og myndighetene fjernet de siste demonstrantene 22-23 februar 2017. Saken var omdiskutert på en global skala i media i 2016. For å forstå omfanget av demonstrasjonen på sosiale medier, har jeg gjort meg kjent med hva sosiale medier er, og hvordan man forholder seg til det. Jeg har valgt å bruke bøkene *Understanding Social Media* (2013) av Sam Hinton og Larissa Hjorth, og *Liker, Liker Ikke* (2013) av Bernard Enjolras m.fl. Hinton foreleser i kunst og kommunikasjon på Canberra Universitet, mens Hjorth er professor i digital etnografi. Enjolras og de andre forfatterne er samfunnsforskere. Sistnevnte bok bidrar med en definisjon av hva sosiale medier er, som jeg har valgt å bruke den i prosessen for å blant annet kunne danne meg et bilde av hvordan dette prosjektet skulle bli.

Sosiale medier brukes gjerne som et samlebegrep for plattformer på Internett som åpner opp for sosial interaksjon, og som gjør det mulig for brukerne selv å skape og dele innhold i form av tekst, bilder, video eller lenker til andre nettsteder. Det finnes dermed ulike typer sosiale medier (Enjolras m.fl. 2013: 11).

Konflikten tiltrakk seg støtte og sympati fra hele verden, og med det kom mange tilreisende demonstranter til *Oceti Sakowin* – campen på Standing Rock reservatet.²²

Saken fikk også mye oppmerksomhet fra norske medier, da DNB mottok kritikk for sin investering i konstruksjonen.²³ Samenes Folkeforbund bidro med støtte,²⁴ mens noen enkeltpersoner med samisk bakgrunn reiste for å delta.²⁵ Enjolras m.fl. (2013) hevder at det er ikke hvem som helst som deltar på demonstrasjoner, og at sosiale medier bidrar til en bredere deltagelse. Det motiverer mennesker som ikke nødvendigvis er politisk interessert, eller etablert i den politiske situasjonen. Dette kan være en av årsakene til at så mange engasjerte seg i konflikten. Saken har fått relativt omfattende pressedeckning, ved at flere større aviser har skrevet om demonstrasjonen som eksempelvis *The Guardian* og *New Yorker*. Mitt ønske har til nå vært å belyse mangfoldet av informasjon samt oppmerksomheten denne saken har fått på så mange områder.

²² Referanse til 'The seven council fires' – se Historisk bakgrunn kapittel for utdyping. Det var tre camper under demonstrasjonen *Oceti Sakowin*, *Sacred Stone* og *Sicangu*

²³ DNB investerte i konstruksjonen av oljerørledningen. URL 10

²⁴ URL 11

²⁵ URL 12

Man kan dels sammenligne demonstrasjonen med nett- aktivitet som online aktivisme.²⁶ Denne bruken viser tydelig hvor mye man kan gjøre for en demonstrasjon bak datamaskinen. Nett- aktivitetene kommer i form av hvordan mennesker har samlet seg rundt saken på internett, ved å 'dele' informasjon eller danne grupper på Facebook om hvordan støtte saken.²⁷ Også, hvordan de har deltatt i online protestaksjoner som ikke blir påvirket av hvor du befinner deg i verden; du er bare ett tastetrykk unna deltagelse. Sosiale medier er ikke ukjent verktøy for aktivisme da *'The Arab Spring'* i 2011 er kjent for sin bruk av sosiale medier for å både organisere og samle mennesker rundt en felles sak. Sosiale medier blir et verktøy aktivister kan anvende for å forsterke sine aktiviteter (Hinton og Hjorth 2013: 73).

²⁶ Online aktivisme (også kalt internett aktivisme) er å benytte seg av digitale medier og internett til å danne eller vise støtte til politiske og sosiale bevegelser.

²⁷ Viser til *Facebook* side med navn *Ways to help Standing Rock*.

3 Historisk bakgrunn

Ankomsten av europeere i Nord Amerika på begynnelsen av 1600- tallet hadde dramatiske konsekvenser for de innfødte på kontinentet, da det brakte med seg ny teknologi, tro og sykdommer. Dette kom til å endre de innfødtes kultur og samfunn (Crawford 2007: 63).

Når europeerne kom prøvde urfolket å stå for sine rettigheter, noe som ledet til voldelige slag, vunnet av indianerne. Tapene ble brukt som en unnskyldning for å hente inn større europeiske militærstyrker. Det europeiske synet på amerikanske urfolk ble etablert tidlig på 1600-tallet, og ble formet av nyinnflyttede europeere (Rausch and Schlepp 1994: 60). I sin bok *Native American Voices* (1994), kommenterer Rausch og Schlepp at det amerikanske urfolk var imøtekommende overfor sine nye naboer. Likevel, ble folket sjeldent gjenstand for samme behandling av europeerne. De (1994) beskriver i sitt kapittel *Colonial Relationships* at urfolket prøvde å ha et godt forhold under handel men ble ofte møtt med forakt, og sett på som 'ville'. Denne manglende respekten for de innfødte forplantet seg til nye generasjoner av europeiske kolonister. Når noen av stammene prøvde å hjelpe kolonistene, ble de sett på som naive barn, som igjen ble forsøkt manipulert og lurt (Rausch og Schlepp 1994: 60). Det fantes en plan om at urfolket skulle ha tilstrekkelige landområder for eget bruk, ifølge papirene til Guvernøren John Winthrop. Likevel mente kolonistene de hadde rettigheter til å ta ytterligere land, da de mente det var nok for alle (Rausch og Schlepp 1994: 61-2).

Med makten kom også traktatene som framover skulle forme livene til amerikansk urfolk. De første traktatene ble signert i perioden 1600-1776, og ble signert med Storbritannia, Frankrike, Spania og Holland. Hensikten med traktatene var å skape allianse og fred. De inneholdt også avtaler om territorielle rettigheter, handelsforhold, jurisdiksjon og eiendomsovertagelse. De utgjorde er en stor del av det Indianske lovverket. Bare i periode mellom 1778 til 1871 ble det signert 370 traktater mellom USA og urfolksgrupperinger. Kongressen avsluttet dannelsen av traktater i 1871, men alle juridisk godkjente traktater er gyldig til den dag i dag, uavhengig av hvor gamle de er (Hirschfelder og Molin 2012: 74-75).

This Constitution, and the Laws of the United States which shall be made in Pursuance thereof; and all Treaties made, or which shall be made, under the Authority of the United States, shall be the supreme Law of the Land; and the Judges in every State shall be bound

thereby, any Thing in the Constitution or Laws of any State to the Contrary notwithstanding (*U.S Constitution, Article VI, Section 2*).²⁸

Ifølge den amerikanske grunnlov skal alle traktater følges. Det blir holdt minnesmarkeringer for traktater i urfolksamfunn den dag i dag. Mange av avtalene har stor verdi, ved at de markerer historiske øyeblikk, og viktige avtaler gjort med regjeringen. Markeringene varierer utfra hvilken tid på året det er, og de kan inneholde *powwows*, treplanting, rodeoer, parader o.l. (Hirschfelder og Molin 2012: 77). En av de mer kjente traktatene er den signert i Fort Laramie 1851, der ca. 10000 indianere fra stammene Sioux, Crow, Cheyenne, Arapaho, Assiniboine, Gros Ventre, og Arikara deltok. Denne traktat konferansen var den første, og ble holdt i *Northern Plains* (Hirschfelder og Molin 2012: 76). Traktaten inneholdt en avtale der indianerne måtte godta at byggingarbeidene kunne bevege seg fritt og trygt inn på stammens territorier, uten å måtte krige med lokale stammer. De måtte også godta at regjeringen etablerte poster på deres territorier, samt valgte representanter fra stammene som måtte forholde seg til regjeringen, og at de nå også var strafferettslig ansvarlig. Regjeringen måtte samtidig beskytte indianerne mot andre amerikanere, og gi annuitet dersom traktaten ikke skulle bli fulgt. Traktaten definerte også territoriene for stammene som befant seg på *Northern Plains*. Behovet for tobakk drev europeerne til å kreve enda mer av landet. Da tobakk utarmet jorden, måtte kolonistene flytte til stadig nye områder. Dette førte til krig. Ofte ble slagene vunnet av de mange forskjellige stammene, men det stadige økende antall europeiske kolonister førte til at europeerne etterhvert havnet på vinner-siden. Dette i motsetning til stadig synkende antall amerikansk urfolk. I løpet av 1700-tallet var populasjonen i Chesapeake mindre enn ett tusen. Ikke bare sank populasjonen, men også aktelsen for de lokale stammene.

Rausch og Schlepp beskriver hvordan de mange forskjellige folkeslagene som danner det amerikanske urfolk, ble behandlet under den koloniale perioden, som ledet an i assimileringprosessen. Deres kultur ble tvunget til å være fleksibel under den koloniale perioden, selv om stammene motsatte seg de drastiske endringene. Deres gamle tradisjoner, ble nå overfalt av fremmed regjering, og av de nyinnflyttede europeerne (Rausch and Schlepp 1994: 65). Med assimileringprosess mener jeg en politikk som blir utført overfor en minoritet. Politikken krever at minoriteten gir avkall på sin kultur, religion og språk. Dette for å passe inn i den dominerende majoritetens normer og verdier. Den koloniale perioden

²⁸ URL13

påvirket i aller høyeste grad hvordan urfolket skulle bli behandlet i senere tid. Utfallet man allerede her så av europeisk innflytelse, skulle eskalere ytterligere i form av religion, språk, kultur, og politikk. Dette er relevant å nevne da det viser hvordan rettigheter for urfolk til landområder langt ifra er en ny problematikk. Når urfolket uttrykker et behov for å verne om sine tradisjoner og kultur knyttet til landområder i samtiden, er det en reaksjon på euroamerikansk innflytelse, og på disse opplevelser. Rausch og Schlepp argumenterer for at europeerne velvitende stjal folkets landområder.

På 1700- og 1800 tallet besto deler av koloniseringen og assimileringen av misjon. Den europeiske kolonikraften stadfestet landegrensene, og hvilken rolle de politiske aktørene hadde i Nord Amerikas *Nye Verden*. Forholdet mellom europeere, og de mange stammene, var en viktig faktor i en politisk og økonomisk manøvrering mellom spanske, britiske, og franske interesser. Men, også for amerikanske kolonister i den *Nye Verden*. Hver enkelt av fraksjonene søkte allianse med de innfødte for å oppnå militærmakt i politiske slag.

Misjonærenes rolle var å konvertere urfolket til deres gren av kristendom, som besto av religiøse og politiske motiver. I prosessen med å konvertere fikk misjonærene politiske allierte i regjeringen. Avslutningen av den amerikanske uavhengighets-krigen (1775-1783), og den britisk-amerikanske krigen i 1812 førte til at grensene ble satt. Noe som førte til en drastisk endring i forholdet mellom euroamerikanske interesser og de forskjellige urfolksstammene. Fokuset på utenrikspolitikk ble erstattet av den nye amerikanske nasjonale politikken som understreket idealet, utviklet i nye omstendigheter. Dette idealet besto i en homogen integrert nasjon med ett språk og en kultur.

Suzanne J. Crawford beskriver i sin bok *Native American Religious Traditions*, at fra et euroamerikansk perspektiv i det nylig formede Amerika, var det kun tre muligheter for det amerikanske urfolket: oppløsning, assimilering og eliminering (Crawford 2007: 63).

Det tidlige 1900-talls føderale lovgivere argumenterte for at assimileringspolitikken, skulle bestå i å lære dem å leve som europeere. Den tidligere engelsk protestantiske agenda med å inkorporere urfolket i det euroamerikanske samfunn, var fortsatt målet. Kongressen etablerte i 1819 *Indian Civilization Fund Act*, som ga midler for å lære urfolket jordbruk, husdyrhold og utdanning for statsborgerskap. Assimileringspolitikken eksisterte alltid side om side med politiske agendaer som jobbet for å fjerne det amerikanske urfolk. For mange politikere var en forflyttelse av urfolkssamfunn ett logisk steg i en euroamerikansk ekspansjon. De europeiske bosetninger i nordøst vokste, noe som førte til at urfolkets nasjoner ble systematisk dyttet lengre vest (Crawford 2007: 63).

Crawford benytter seg av historien til Cherokee folket for å illustrere spenningen mellom den amerikanske indianerpolitikken for assimileringen og fjerningen av ulike stammer. Cherokee-folket var modellen for assimileringssidealet på midten av 1800-tallet. De utviklet et landbrukssamfunn, med nye bolighus, ledelse og økonomi utfra engelsk modell. Innen 1817 hadde de etablert sin nasjon som en republikk med lovgivere, høyesterett, europeisk rettshåndhevelse og skattesystem, samtidig som de forlot sine gamle praksiser. De ønsket protestantiske misjonsskoler velkommen, og i 1829 etablerte de en egen avis, *Cherokee Phoenix*. De var nå suksessfulle bønder og slaveholdere, med ferger, skoler og kirker. Disse bevisste assimileringstiltakene ble gjort for å forhindre trusselen om eliminering, som mange av de amerikanske urfolksnasjonene hadde blitt utsatt for. På disse områdene var de det perfekte eksemplet på hva assimileringssidealet hadde håpet å oppnå. De skilte seg ut med at de holdt fast på sin nasjonale suverenitet og sitt historiske hjemland.

I 1829 begynte historien som i senere tid ble kalt *The Trail of Tears*, som skulle forårsake døden til en fjerdedel av Cherokee folket. Det startet med at Andrew Jackson (1767-1845) ble president, og med oppdagelsen av gull i nordlige Georgia. Resultatet av dette var at kongressen signerte loven *Indian Removal Act* i 1830. Stammer som Choctaws, Chikasaws og Creeks ble flyttet vestover. En del av Seminole-folket fulgte etter i 1832, etter å kriget mot euroamerikanske styrker. I 1838 ble den kontroversielle *Indian Removal Act* underskrevet av en minoritet av Cherokee ledelse. Dette førte til at Cherokee stammen ble flyttet med makt til indianske territorier (i dagens Oklahoma). Denne reisen var både tragisk og destruktiv, og er blitt omtalt som *The Trail of Tears*. Hendelsen skulle senere bidra til å inspirere urfolksaktivister.

This instance, and many others that followed, illustrate that even those federal policies originally formulated with good intentions were complicated by deeply held convictions that Native people must ultimately be removed from the land, opening the country to Euroamerican control. The goal of nearly every federal policy, whether for removal or assimilation, has tended toward the cultural, and at times physical, elimination of Native people (Crawford 2006: 64).

Crawford skriver at historien til Cherokee-folket demonstrerer en iboende inkonsekvent assimileringss politikk. Selv om Cherokee-folket passet perfekt inn i assimileringss idealet, stilte de lite opp mot den euroamerikanske begjæringen etter land og mineralutvikling (Crawford 2006: 63-64).

Selv om *The Indian Removal Act* inneholdt løfter om at det indianske territoriet vest for Mississippi-elven skulle i evig tid være juridisk beskyttet og garantert for indiansk

bosetning, ble dette ignorert i ettertid. Det som ble kalt *The Indian Country* ble i økende grad invadert av nye bosettere. Områder som tidligere ble sett på som uegnet for landbruk og europeiske bosetninger ble nå tatt i bruk. Områdene ble omtalt som '*The Great American Desert*'. Delvis grunnet gullrushet ble det stadig mer trafikk og jernbaner kom snart til å krysse områdene. Kommisjonærlederen George Manypenny (1808-1892), senere direktør for *Bureau of Indian Affairs* (BIA), mente i 1854 at loven om fjerning av indianere måtte opphøre og at den var urettferdig. Stammene kunne ikke forlyttes lengre. I 1858 mente lovgivere at å konsentrere deler av urfolket på små reservater av land, og holde de der i begrensede perioder til de kunne støtte seg selv, var det eneste alternativet til eliminering av stammene. I løpet av 1850 tallet fikk amerikanske urfolket 200 millioner dekar land.²⁹ I lys av dette kommenterer Rausch og Schlepp, at i mange tilfeller ble betingelser mellom amerikanske og indianske representanter brutt, og krenket. De nevner eksempler som Fort Laramie-traktaten i 1851 (Rausch og Schlepp 1994: 82).

Det amerikanske urfolk var på denne tiden (1850) tvunget inn i reservater. Noen av samfunnene hadde forhandlet seg fram til traktater med regjeringen. Slik at de kunne beskytte noen rettigheter, og ha tilgang til tradisjonelle eksistensielle ressurser. Livet i reservatene hadde dyptgripende konsekvenser for deres liv. For mange av de religiøse tradisjonene var selve landet en sentral faktor. Noen av tradisjonene hadde dype røtter i '*sacred places*' i deres tradisjonelle landområder. Siden folket var stengt inne i reservatene førte dette til at de hadde mistet tilgang, til noen av deres mer betydningsfulle steder. Det inkluderte essensielle steder hvor de tradisjonelt utførte seremonier og dro på '*vision quests*'.

Oppholdet i reservatene førte til mangler på flere områder i deres liv. De ble lovet mat, klær, hushold, medisin og en utdanning i engelsk, med dette ble i mange tilfeller ikke fulgt opp av regjeringen. Ressursene ankom sjeldent når de skulle, eller ble underslått til deler av regjeringens egen profitt. På midten av 1900-tallet opplevde flere stammene hungersnød og sykdommer. Grunnet disse tilstandene ble det foreslått å avslutte segregeringen av reservatlivet. Reservatordningen var kun ment som en midlertidig løsning mens folket ble tilpasset en euroamerikansk livsform. Reformatorene mente at assimilering var den eneste løsningen. Den nye situasjonen åpnet dermed også opp for erobring av reservatenes landområder av de euroamerikanske bosettingene. President Ulysses S. Grants (1822-1885) såkalte fredspolitik i 1869 var utviklet for å sikre euroamerikansk ekspansjon vestover. Dette

²⁹ Dekar er en arealenhet som ofte brukes for å måle jordbruksareal. Ett dekar tilsvarer tusen kvadratmeter.

ved å promotere assimileringen av stammer som oppholdte seg på begjærte landområder av euroamerikanske bosettere. Grant formet en gruppe, bestående av kristne lekmenn kalt *Board of Indian Commissioners*, som skulle følge og dømme etter det bestemte regelverket fra BIA.

The Bureau of Indian Affairs' mission is to enhance the quality of life, to promote economic opportunity, and to carry out the responsibility to protect and improve the trust assets of American Indians, Indian tribes and Alaska Natives (*U.S. Department of the Interior Indian Affairs* 2018).³⁰

BIA ble opprinnelig skapt for å regulere handelen med utenlandske nasjoner, med andre amerikanske stater og med de indianske stammene. Deres mål i dag er å ivareta det amerikanske urfolks interesser. Under Grants regjeringstid mente han at det ville da være mindre sannsynlig at misjonærene, skulle søke egen gevinst, eller rane folket de var ment å tjene. I tillegg til dette skulle de være ansvarlige for politisk lederskap, distribuere rasjoner, legehjelp og hjelpe til med siviliseringen av det amerikanske urfolk. Grants administrasjon etablerte kostskoler, noe de mente var den mest hensiktsmessige løsningen for å utdanne studentene i engelsk, kristendom og vestlige dyder. Resultatet var at mange barn ble flyttet fra sine reservater. I flere tilfeller fikk de ikke returnere på mange år. Familiestrukturene i stammene ble ødelagt. Misjonærene var uerfarne og gjorde aggressive inngrep i urfolkets territorier, noe som bidro til at Grants fredspolitikk ikke fungerte slik han ønsket. Assimileringen tillot ikke folket eget lederskap, kultur,- eller suverenitet, noe som selvsagt ikke appellerte til stammene.

Reformatorer på slutten av 1900-tallet mente at reservat systemet var skyldig i fattigdom og sosial marginalisering. Reformatorenes mål var det samme. De ønsket å føre det amerikanske urfolket mot sivilisasjon, kristendom og statsborgerskap. I motsetning til sine forgjengere mente de nå at systemets problemer lå kommunalt holdt land og tradisjonene til stammene. Reformatorene hevdet at en deltagelse i det kapitalistiske system, var essensielt for urfolket i den da stadig endrende verden.

I 1882 ble *Rules of Indian Courts* etablert. Reglene oppfordret agenter som jobbet under BIA, til å slå hardt ned på alle samlinger med rituelle aktiviteter. Straffen for dette var 30 dagers fengsel. For en medisinnmann som ledet en slik samling ville det være seks måneders fengsel, fordi BIAs politikk tilsa at folket måtte avstå fra alle tradisjonelle medisinske praksiser. I 1922 rådet kommisjonær Charles Bruke (1861-1944) at alle BIA agenter burde forby alle tradisjonelle religiøse praksiser og samlinger. Han mente også at

³⁰ URL 14

religiøsitet var en av hindrene for vellykket assimilering. Siviliseringen krevde kristendom. Assimileringen hadde endret seg fra 1870-tallet til 1920-tallet. Målet som opprinnelig var en form for likestilling, var nå redusert til at indianerne skulle være en føyelig arbeidsklasse, og landområdene skulle være under kontroll av staten. I 1933 var det en statlig agent som ønsket å jobbe for å beskytte urfolkets kultur og religion, John Collier (1884-1968). Ved å etablere *Indian Reorganization Act*³¹ gjorde han mye godt for det amerikanske urfolket. Blant annet ved å gjøre slutt på obligatorisk deltakelse på kostskoler, og å gi folket egen styring over landområder. Han avskaffet forbudet mot tradisjonelle religiøse praksiser, som gjorde mye for overlevelsen av det kulturelle, spirituelle, samt i det politiske for folket. Han hadde gitt noe autonomi tilbake til amerikansk urfolk, og oppfordret til bevaring av den tradisjonelle kulturen (Crawford 2006: 68).

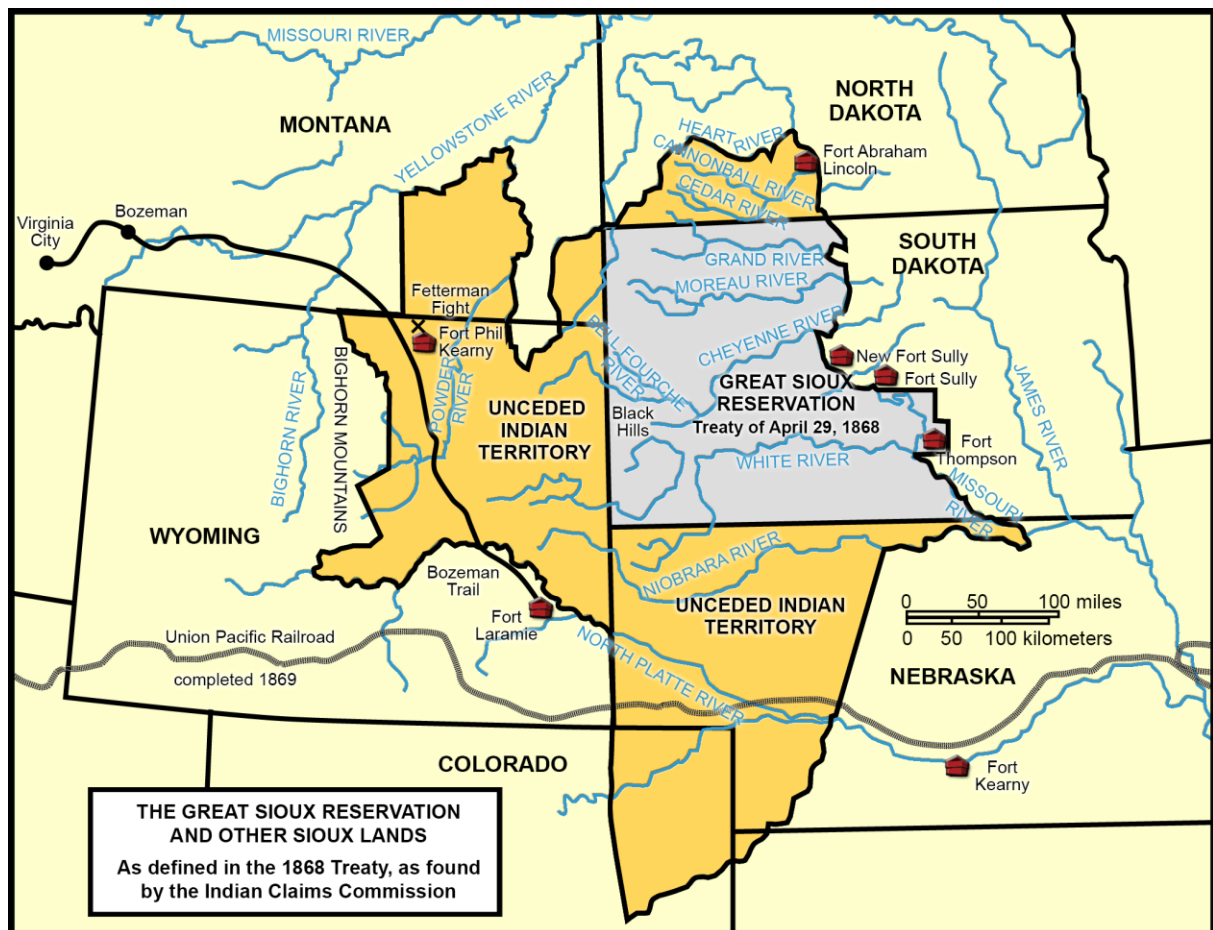
(..) federal policies maintained three common priorities throughout their history: the assimilation of Native people into Euroamerican society and religion; the suppression of indigenous spiritual and cultural traditions; and the removal of Native people from their land. Alongside such policies were the efforts of some reformers and missionaries to ensure the survival of Native people, but, with the brief exception of Collier's reforms, this entire history is marked by an overarching assimilationist agenda, one that denied Native nations sovereignty and control over their own political and cultural destinies (Crawford 2006: 69).

Dette er en del av den omfattende historien til mange *Native Americans*, som har vært preget av krig og krenkelse. Folket har blitt tvunget til å kjempe for å ivareta deler av sin kultur, språk og tradisjoner. Som Crawford kommenterer i øvre sitat, handler deler av historien til *Native Americans* om frarøvet kontroll over egen kultur, politikk og identitet som *Native American*. Den undertrykkelse og historiske traume folket har opplevet, er noe som fortsatt sitter igjen hos mange individer i dagens generasjon, som man ser klare tegn på i *The Seventh Generation*;

Its historically proven that indigenous kids were ripped from their families then cleansed of all, everything that we had, they cut our hair, they beat us when we spoke language, we were not allowed to pray, we were not allowed to wear our clothes, we were not allowed to be who we are (Thomas Lopez, *The Seventh Generation* 2017^{8:34}).

³¹ Også kjent som *Wheeler-Howard act*.

3.1 Historisk bakgrunn for Lakota-folket

Figur 4. Kart som viser *The Great Sioux Reservation* og tilhørende områder rundt. (North Dakota Studies 2017)

Lakota er betegnelsen på både språket og folket omtalt som Sioux, eller som Titunwan med den engelske oversettelsen Tetuan. Den tidlige historien til Lakota-folket, finnes i historien om *Oceti Sakowin* - 'the seven council fires'. *Oceti Sakowin* handler om dannelsen av Sioux-føderasjonen, hvor de syv nasjoner gikk sammen til en. Lakota består av syv stammer; Hunkpapa, Sicangu, Itazipo, Sihasapa, Oglala, Oohenumpa, og Mniconjou. Min redegjørelse for Lakota-folkets historie er basert på artikkelen *Objectifying the Past- Lakota responses to Western Historiography* (2002) av Mikael Kurkiala, med PhD i kulturell antropologi. I sin artikkel skriver Kurkiala at den første versjonen som presentert nedenfor er basert på muntlig tradisjoner og omstridte tolkninger av arkeologiske funn. Den andre versjonen er derimot basert på historiske dokumenter samt arkeologiske funn. I den sist nevnte historiske presentasjonen av Kurikala, har jeg valgt å supplere med informasjon fra Crawford (2006) samt Rausch og Schlepp (1994).

I den første versjonen migrerte ikke Lakota-folket til Black Hills, men ble født der. Deler av Laktoa-folket hevder de er 'the Red Star people' som opprinnelig kom til Black Hills

fra stjernene for 60 millioner år siden. De var ennå ikke menneskeform men *oyate*, en nasjon. Andre mener de ble født i huler på Black Hills på et sted kalt *Wamaka Og'naka Icante* 'hertet av alt som er'. Når europeerne kom til *the Great Plains* syntes Lakotaene synd på dem, og prøvde å ta vare på de hvite. 'Den hvite mann' viste ingen takknemlighet, de begynte å drepe alle buffaloene, og tok Lakota-folkets tømmer. Noe som resulterte i at Lakotaene måtte forsvare landet og territoriet sitt, kjent som *Red Cloud* krigene, som endte med Lakota-folkets seier. Fort Laramie traktaten i 1868 blir forklart som et bånd mellom Lakota-folket, de hvite og *Wakan Tanka (The Great Spirit)*. Traktaten ble hellig fordi de røykte hellig pipe under signeringen. For Lakota-folket er ikke traktaten bare politisk.

I den andre versjonen migrerte folket til Black Hills, fordi de kriget med andre stammer.

Stammene hadde byttet til seg skytevåpen fra franskmenn. De krysset Missouri-elven på 1700-tallet da de hadde fått hester, og ankom Black Hills rundt 1775. Andre stammer som Crow, Kiowa-Apache og Apache måtte forflytte seg dels på grunn av Fort Williams (senere Fort Laramie) og dels på grunn av Lakota stammen Oglala som ekspanderte sine territorier. Under 1860- tallets *Red Cloud* krig, ble fort bygd for å beskytte reisende gullgravere. Disse fortene ble etter hvert lagt ned og forlatt. Begrunnelsen for dette var stadige angrep av Lakota-stammer som resulterte i tap av menneskeliv, og høye militære kostnader. Krigen ble avsluttet offisielt med Fort Laramie traktaten i 1868, som etablerte *The Great Sioux Reservation*. Lakota-folket fikk beholde store deler av områdene sine, områder som besto av hele South Dakota vest for Missouri-elven og Black Hills. «According to the treaty, the Great Sioux Reservation was "set apart for the absolute and undisturbed use and occupation of the Indians herein named» (Crawford 2006: 71). Fra traktaten fikk de annuitet og utdanning. Likevel ble traktaten brutt på mange områder. Det ble bygget jernbaneforbindelser, noe som var ulovlige i forhold til traktaten. Det var også ulovlig med jakt på Lakota-folkets område, samt uautorisert ferdsel.

Med Europeerne og deres bosetninger kom det nye sykdommer som spredte seg raskt innad i de forskjellige stammene. I 1870 ble Black Hills-området invadert av George Armstrong Custer (1839 – 1876) som utførte ulovlig søken etter gull. Når han fant gull, ble dette kjent, noe som igjen førte til en stor strøm av gullgravere til området, som påsikt bidro til å forårsake den 'store sioux krigen'. Krigen startet i 1876 da Lakota-folket ble beordret til å holde seg inne i reservatene. Noen Lakota-ledere nektet å følge disse ordrene, som Sitting Bull og Crazy Horse. Dette resulterte i en konflikt, og i det mye omtalte slaget om Little Big Horn kalt 'den store sioux krigen' ble general Custer drept.

Med å iverksette *Dawes Act*³² på *the Great Sioux* reservatet i 1887, ble området redusert med 50%. Buffaloene var nesten utryddet, og folket led under sykdom og manglende ressurser. *Dawes Act*, også kalt *General Allotment Act*, førte til at store deler av stammenes landområder ble konfiskert. Mange stammer motsatte seg dette, og refererte til tidligere avtaler³³ om lovde landområder, til ingen nytte. I 1890 gjorde Siouxene motstand, kjent som massakren på Wounded Knee (Rausch og Schlepp 1994: 88). På grunn av disse hendelsene ble deler av Lakota-folket medlem av en ny revitaliserende religiøs bevegelse, *Ghost Dance*.

Through traditional dancing it was believed that the Great Spirit would return, and would bring back the wildlife and the buffalo. The Great Spirit would force the “White eyes” to leave once and for all. It was this revival of dancing and religious fervor that led to a final gasp for freedom and the old way of life (Rausch and Schlepp 1994: 98).

Ghost Dance ble opprinnelig skapt i 1869 eller 1870 av en Paiute profet kalt Wodziwob. Bevegelsen hadde kort levetid, og forsvant etter noen år. Men spredde seg fra Nevada til California og Oregon (Olson og Wilson 1986:52). Den blomstret opp på ny i 1889, da Wovoka av Paiute stammen, opplevde flere visjoner. Han så seg selv dø for å så komme til himmelen, hvor han fikk en beskjed han skulle gi folket. De måtte danse og synge sanger han hadde fått i visjonene, slik skulle de døde vende tilbake, ledet av Jesus. Wovoka mente at Jesus hadde vendt tilbake tidligere men det «hvite folk» hadde drept han. Nå skulle Jesus tilbake til det amerikanske urfolk. Verden skulle endre seg, ‘alle hvite’ skulle forsvinne. Bare de som danset og hadde tro, skulle bli reddet, og buffaloene skulle komme tilbake. Indianerne skulle videre vende tilbake til den gamle måten å leve livet. Bevegelsen spredte seg kjapt blant samfunnene på *Great Plains*. Kicking Bear og Black Elk, en åndelig leder, kateket og fungerende medisinmann for Lakota-folket, lagde skjorter med symboler fra visjonene som skulle beskytte de troende mot å bli drept. Bevegelsen var betydningsfull for Lakota-folket da det ga dem et utløp for sorg, en kilde til fornyet spiritualitet, og en måte å revitalisere de gamle tradisjonene.

BIA agenten som var satt til å administrere Pine Ridge, så på dansen som en trussel. Han skrev til annen BIA agent, som administrerte Standing Rock at hvis Kicking Bear ble drept, var dette nok til å få stoppet *Ghost Dance* bevegelsen. BIA fryktet nye opprør. 15. desember 1890 ble det gjort et forsøk på å arrestere *Ghost Dance*-ledere. Forsøket resulterte i

³² En lov som tilsa at landområder skulle bli distribuert mellom individuelle amerikanske urfolk. *Dawes Act* endte i 1994. Den resulterte i at 90 millioner dekar av urfolkets land som vil si ca to tredjedeler av den totale lands basen ble konfiskert.

³³ Fort Laramie traktaten i 1868, dannet ‘*The Great Sioux Reservation.*’

Sitting Bulls død. Når andre Lakota-ledere hørte dette, forsøkte de å reise sør for Pine Ridge til trygghet og ressurser. De var omkring 350 personer. De ble anholdt av en kavalerienhet, som tvang dem til å stoppe ned Wounded Knee over natten. Det er usikkert hvordan folkemordet startet morgenen etter, men det resulterte i at over 300 sivile ble drept, inkludert kvinner og barn. Folkemordet blir beskrevet som 'Massakren på Wounded Knee', og er et symbol på brutaliteten gjort mot det amerikanske urfolket av den amerikanske regjering.

Black Elk is a remarkable example of this era of Native history, particularly for the way in which he responded to the dual pressures of cultural preservation and assimilation that characterized the late nineteenth and early twentieth centuries (Crawford 2006: 74).

Black Elk er en viktig person for det amerikanske urfolket, særlig for fornyelsen av urfolkets kultur og religion. Han opplevde signeringen av Fort Laramie traktaten (1868) som barn, og var vitne til folkemordet på Wounded Knee. I barndommen hadde han visjoner om at han skulle lede Lakota-folket, mot fornyelse av kulturen. Når praktisering av urfolksreligiøsitet var forbudt, var Black Elk tvunget inn i to verdener på grunn av sin konvertering til kristendommen. Han og andre Lakota-eldre opplevde to religiøse identiteter. De var kristne, samtidig som de jobbet for å bevare urfolkskultur. Crawford mener individer som dette har bidratt til å bevare kulturelle tradisjoner (Crawford 2006: 75).

3.2 American Indian Movement

American Indian Movement (AIM) ble dannet 1968 i Minneapolis St. Paul området. Bevegelsen ble etablert av Dennis Banks, Clyde Bellecourt, Eddie Benton Banai, og George Mitchell. Russel Means ble en viktig talsmann for organisasjonen. AIM ble etablert som en reaksjon mot hvordan den amerikansk regjeringen behandlet det amerikanske urfolk. AIM er en borgerrettighets organisasjon som ønsket å forbedre forholdene til urfolket, som hadde blitt utsatt for relokalisering og fjerning fra områder. Mange i urfolkssamfunnene følte ett behov for å kjempe for sine rettigheter. Det opprinnelige målet var å kunne forbedre forhold for urfolk i urbane ghettoer. De hadde blitt forflyttet fra reservater av den amerikanske regjering.

Its goals eventually encompassed the entire spectrum of Indian demands—economic independence, revitalization of traditional culture, protection of legal rights, and, most

especially, autonomy over tribal areas and the restoration of lands that they believed had been illegally seized (Augustyn 2018).³⁴

Målet for AIM vokste med tiden. Dette var starten på 'indiansk' aktivisme. AIM vokste fra en merkbart høy arrestasjonsrate på urfolk, knyttet til bekymringsverdige historier om politisk brutalitet. Noen medlemmer i Minneapolis, bestemte seg for å følge politibiler, for å dokumentere hva som skjedde. I de 10 månedene som fulgte sank arrestasjonsraten drastisk. Tilstedeværelsen av vitner og talspersoner bidro til minimering av arrestasjoner. AIM var en del av flere offentlige aksjoner, der det ble demonstrert mot blant annet brudd på traktater. I 1972 kjørte demonstranter i en karavane kalt '*trail of broken treaties*'³⁵ til Washington DC, før presidentvalget. De stoppet i Minneapolis der de skulle gi sin liste av krav til media, '*The Twenty Points*'. "Trail of broken treaties": for renewal of contracts- Reconstruction of Indian communities & securing an Indian future in America!" (American Indian Movement- Grand Governing Council 2018).³⁶

Etter møtet i BIA bygningen, barrikererte aktivister seg inne i 6 dager. *Twenty points* forslaget fikk til slutt avslag. Det ble holdt en demonstrasjon på Wounded Knee i 1975, der Dennis Banks og Russel Means krevde rettferdighet. En 'hvit mann' ble dømt for uaktsomt drap i stedet for drap på ett medlem av Sioux stammen. Drapet skjedde under ukjente omstendigheter. Det ble også lovet at kravet de hadde satt skulle bli møtt positivt. Means og Banks skulle derfor feire dette i Pine Ridge reservatet, men ble nå fortalt at de og AIM aldri skulle få feire i Pine Ridge igjen – grunnet blant annet okkupasjonen av BIA bygningen. Da de ankom området ble de trakassert av politi. AIM svarte med å okkupere Wounded Knee området, og annonsere politisk selvstendighet for Pine Ridge. Dette førte til en okkupasjon av Wounded Knee området i Pine Ridge reservatet, som skulle vare i 72 dager. Okkupantene ble truet med å bli skutt om de ikke forlot området. Rettsaken som fulgte varte i åtte måneder, og blir beskrevet som den lengste i Amerikas historie, på AIMs nettside.³⁷

The Wounded Knee protest served as one of the most powerful symbols of emerging Native political activism in the late twentieth century, a movement that has since continued unabated. While it involved Native people from around the country, the event carried particular spiritual significance for the Lakota people, taking place as it did at the site of the 1890 massacre, and being led by traditionalist Lakota elders, with the support of younger traditionalist Native

³⁴ URL 15

³⁵ '*Trail of broken treaties*' en referanse til den historiske hendelsen omtalt som '*Trail of tears*'

³⁶ URL 16

³⁷ URL 17

activists. Spirituality is a central feature of indigenous political activity today, just as it has been historically (Crawford 2006: 85).

Denne demonstrasjonen har en viktig plass i den amerikanske urfolkets moderne historie. Under demonstrasjonen ble det holdt en *Ghost Dance*, noe som ikke hadde skjedd i Pine Ridge siden folkemordet i 1890. Den ble utført av AIMs spirituelle leder Leonard Crow Dog.

When people compare Standing Rock with Wounded Knee, they note that, at the height of the 1973 occupation, there were several hundred protesters; now there are several thousand, owing in part to social media. But there is another important distinction, which is that the movement has largely committed itself to nonviolence (*The New Yorker* 2016).³⁸

Demonstrasjonen på Standing Rock har blitt sammenlignet med sin forløper på Wounded Knee. Ifølge en artikkel fra *The New Yorker*, er de sammenlignbare i ren størrelse. Men der Wounded Knee tiltrakk på sitt meste hundrevis, har Standing Rock toppet med tusenvis av tilhengere. De drastiske forskjellene på demonstrasjonene er Standing Rocks innvolvering av sosiale medier, og en forpliktelse på ikke-voldelige metoder.

3.3 Revitaliseringen av religion hos det nord amerikanske urfolk

Begrepet revitalisering er skapt av den amerikanske antropologen Anthony Wallace. Han mener revitaliseringsbevegelser oppstår om et samfunn er truet av sosial og kulturell oppløsning. Dette kan skyldes kulturkontakt eller en voldsom forandring, ofte innebærer revitaliseringsbevegelser en kulturell revolusjon. Majoriteten av bevegelsene er religiøse, men man de kan også være politiske (Liep 2018).³⁹

En revitaliserende bevegelse kan forekomme som en reaksjon på assimilering, der folk føler et behov for å omformulere sin kultur og religion. Revitalisering kan slik bidra til at tradisjon, kultur og religion overlever endringer i samfunnet. Jeg skal komme med noen eksempler, slik at man bedre kan forstå de drastiske tilpasninger, noen urfolksbevegelser måtte gjøre, for å kunne bevare sine tradisjoner. Mye av revitaliseringen hos *Native Americans* har handlet om å tilpasse kristne elementer i sine tradisjoner og praksiser. Crawford mener at folket måtte begynne å forholde seg til fremmede kristne begreper som synd og monoteisme. Synd for kristendom er en fornærmelse mot en allmechtig Gud, og rett og galt er bestemt av Bibelen. Misjonærene trodde på arvesynd, i motsetning til mange

³⁸ URL 18

³⁹ URL 19

stammer i det amerikanske urfolk, som derimot mente at ideen om rett og galt ble bestemt utfra samfunnets beste interesser (Crawford 2007: 69). Jeg mener denne motsetningen godt illustrerer hvordan det amerikanske urfolkets kultur og religion, drastisk skilte seg fra kristendommen. Mange av stammene hadde heller ikke samme idé om det ‘hellige’ som forstått av kristendommen. For mange av stammene lå både den kulturelle og religiøse identiteten i å tilhøre et samfunn (Crawford 2007: 70).

Stammene responderte forskjellig til konvertering. Noen lot seg konvertere i et forsøk på å bli assimilert, mens andre ble med i revitaliserende bevegelser for å komme tilbake til det tradisjonelle liv. Andre revitaliserte kulturen, ved introdusere noen av de kristne og euroamerikanske praksiser i sin kultur, sammen med noen aspekter ved euroamerikansk tro, nok til at deres tradisjoner overlevde. Man kan finne revitaliserende bevegelser fra 1800-tallet som eksempelvis *Ghost Dance*.

Når man forholder seg til den kulturelle historien til mange av stammene er det viktig å forstå bruken av begrepet ‘religion’. Definerings av begrepet er omdiskutert, spesielt med hensyn til urfolk. I juridiske sammenhenger kan det bli brukt som et verktøy for å bevare noen aspekter ved tradisjonelle praksiser. Jeg har valgt å benytte meg av religions proffesor Tisa Wengers bok *We Have Religion- The 1920s Pueblo Indian Dance Controversy and American Religious Freedom* (2009) for å diskutere begrepet ‘religion’ videre. Hun hevder i sin bok at å identifisere noen seremonier som ‘religion’, har bidratt til å bevare noen tradisjoner. Når regjeringen i 1882 gjorde det forbudt å utføre seremonier som *Sun Dance*, og loven ikke ble fjernet før 1978 av *American Indian Religious Freedom Act*. Pueblo indianerne insistere på at de hadde en religion og at de ikke kunne bli nektet å praktisere sine tradisjoner. Dette bidrar også til å gjøre begrepet ‘religion’ fyldigere i en juridisk sammenheng, da det fjerner kristendommens monopol på hva ‘religion’ er. “If Indians already had their own religion, the government could not easily justify direct efforts to suppress its ceremonies” (Wenger 2009: 4).

Wenger forklarer at religions kategorien kan bli forstått som et produkt av historisk euroamerikansk utvikling, i en konvensjonell Amerikansk kultur. Kategorien dekker ikke tradisjoner som ‘*vision quest*’ der landområder er sentrale (Wenger 2009: 237). Kategorien har både fordeler og ulemper. I en juridisk sammenheng kan det ofte være nødvendig å bruke kategorien da den ofte gir sympati for urfolkets krav (Wenger 2009: 237). Kategorien kan likevel komme til kort i rettsammenhenger fordi den hovedsakelig dekker de mer dominante aspektene ved religion. Ved dominante aspekter menes det at kategorien som nevnt kommer

fra en euroamerikansk forståelse av religion, som vil si at i de fleste tilfeller vil forståelsen av religion være preget av et kristent synspunkt.

In recent years, some critics have questioned the academic use of the term «religion» by arguing that the bias of its European origins is so strong as to make it unusable as a cross-cultural category of comparison. Early Christians in the Roman Empire adopted the Latin term *religio*, originally meaning the faithful practice of one's ancestral rites, and redefined it to signify the worship of "one true God". In so doing, they added the monotheistic implication of universal truth and, by defining other groups as superstitious "pagans" succeeded in gaining authority in Roman society (Wenger 2009: 21).

Wenger argumenterer for at helt tilbake til Christopher Columbus sin tid (1492) kan man se hvordan Europa har holdt definisjonsmakten på 'religion'. Urfolksreligiøsitet har blitt betraktet som underlegen, falsk eller ikke religion i det hele tatt, på bakgrunn av kristne antagelser som til syvende sist rettferdiggjorde utnyttelse, og erobring av andre kulturer. Man kan påstå at dette bidrar til å gjøre religionskategorien fattig i urfolks sammenhenger, uavhengig om urfolk prøver å utvide og utfordre den. Wenger (2009) poengterer at å gjenoppbygge noen urfolks tradisjoner⁴⁰ som 'religion', kan bidra til ett press på transformering av urfolkskulturer. Samtidig kan det også bidra til kontroll over egen utvikling i ett stadig endrende samfunn. Det er viktig å understreke at å gjenoppbygge tradisjoner som 'religion', også er en kamp om religionsfrihet⁴¹ for *Native Americans* i det tjuende til det tjuetførste århundre (Wenger 2009: 237-38).

In the final analysis, for contemporary Native Americans this language helps provide not only inner strength and motivation efforts to revitalize indigenous traditions to meet contemporary needs but also a way to communicate something of the power and beauty of these traditions across cultural boundaries (Wenger 2009: 238).

For mange av de amerikanske urfolksstammene, har det vært viktig å kjempe for å bevare sin kultur og tradisjoner i møte med det euroamerikanske, som jeg har redegjort for i tidligere kapittel. I dokumentaren kan man se tegn til en manglete forståelse av hva som er 'sacred', her ønsker jeg å vise til urfolkets rett til sine landområder. Urfolket mener spesifikke områder er 'sacred', som kan bety at man kan finne 'sacred objects', gravplasser eller områder tilegnet

⁴⁰ Tisa Wenger snakker her om Pueblo indianernes seremonielle dans, som ble klassifisert som 'religion'.

⁴¹ I det siste kapitlet '*Religious Freedom and the Category of Religion into the Twenty-First Century*', kommenterer Wenger (2009) også at religions dikursen har vært nyttig for Native Americans, når stammene legger krav på både kulturelle artefakter og menneskelige levninger i museer, universiteter og private samlinger. Wenger hevder dette har vært viktig for stammenes kulturelle revitaliserings prosess (Wenger 2009: 246). Hensikten med denne kommentaren er å vise til hvor kompleks kampen om religionsfrihet er for samtidens *Native Americans*, da *The Seventh Generation* bare viser noen sider av dette.

for eksempel 'vision quests'. Problematikken rundt landområder som jeg beskriver her, er noe flere av aktørene i dokumentaren forteller mye om.

Wenger hevder at når amerikanske urfolks tradisjoner blir definert som 'religion', kan de utvikle visse likheter med den dominante forståelsen av hva 'religion' er i Amerika.

Et eksempel på dette ser man i praktiseringen av *Sun Dance* seremonien, som man finner hos slette- stammer.⁴² Denne seremonien på lik linje med *Ghost Dance* forsvant når praktiseringen av urfolksreligiøsitet ble forbudt i 1883. *Sun Dance* blir beskrevet som en av de viktigste seremoniene på området kalt *The Great Plains*, Lakota-folkets geografiske område. Seremonien kunne variere fra stamme til stamme, men alle har elementer som; dans, tørste, og faste. Grunnen til seremonien kunne variere men målet var ofte god helse og/eller fangst, mot, og seier over fiender. I senere tid kom seremonien tilbake, nå hadde den tilpasset seg til å bli enda mer individuell slik at den kunne følge den euroamerikanske kulturen med sin «kristne» forståelse av religion.

For them the Sun Dance ceremony, by belittling European American society and imposing obligations of temperance, sexual fidelity, and community service, guaranteed a supernaturally transformed individual personality enabling them to maintain their identity amid the vast cultural pressures of government reservations (Olson og Wilson 1986: 55).

På 1870-tallet tredde enda en bevegelse fram, *Dream Dance*, som brakte med seg håp om gjenopprettelse av den gamle måte å leve på, der den samtidig adopterte kristne elementer (Olson og Wilson 1986: 55). Noen urfolks samfunn mener at å konvertere til kristendom, uavhengig katolsk eller protestantisk, er en måte at bevare aspekter ved sine tradisjoner og kultur, slik at de ikke går tapt i assimileringen.

Noen urfolksgrupperinger har problemer med å revitalisere språk, kultur og religiøse tradisjoner, på grunn av assimileringen.⁴³ Flere samfunn er plaget med alkoholisme, fattigdom vold. Flere av disse problemene hevdes oppstått etter den amerikanske regjeringens behandling av urfolket. De fleste i stammene møter økonomisk og kulturell diskriminasjon. Det er ikke ett fasit svar på hvordan disse problemene kan løses, ei heller ikke alltid noe urfolket har makt til å forandre. Noen stammeledere mener å forsterke den kulturelle stoltheten er en løsning. Derfor har enkelte stammer igangsatt utdannings programmer og sommerleirer med fokus på opplæring i egne språk og tradisjoner. *American Indian Religious Freedom Act (AIRA)* som ble dannet i 1978, endret mye for det amerikanske urfolket, de

⁴² Med 'slette stammer' menes det stammer som fokuserer på jakt, eksempelvis buffaloer (Hultkrantz 1987:9).

⁴³ For utdypelse se kapittel vedrørende den historiske bakgrunnen.

kunne nå praktisere sine tradisjoner. AIRA garanterte urfolket rett til å tro, praktisere og uttrykke sin religion. Loven tilsa også at de hadde noe rettigheter til landområder som var tilknyttet tradisjoner. Dog, var disse begrenset. De hadde nå også rett til å eie objekter ansett som 'sacred' samt utføre ritualer og holde seremonier. Noen aspekter av religionsfriheten var under føderal kontroll fram til 1994. Under samme år ble *Native American Free Exercise of Religion Act* etablert, som garanterte urfolkets rett til å praktisere sin tro i fengslene (Crawford 2007: 115). Jeg ønsker å poengtere at samtidens forhold mellom det amerikanske urfolket og regjeringen er langt fra perfekt, som man kan se aspekter av i *The Seventh Generation*. Selv om forholdet har utviklet seg drastisk siden 1600-tallet, kjemper urfolket fortsatt for sine rettigheter. Hensikten med dette kapittelet er å redegjøre for hvordan urfolket fra assimileringstiden har forsøkt å bevare sin kultur og praksiser, ved å både definere tradisjoner som 'religion' og adoptere kristne elementer.

4 Levende tradisjoner blant Lakota-folket

I *Transmitting Sacred Knowledge: Aspects of historical and contemporary Oglala Lakota belief and ritual* (2015) beskriver antropologen David C. Posthumus aspekter ved den historiske og moderne Oglala Sioux stammens tro og ritualer. Deriblant, hvordan dette påvirker deres identitet og etnisitet. Utgangspunktet er ett feltarbeid ved Pine Ridge reservatet, som ligger sør i Sør Dakota, i motsetning til Standing Rock reservatet som ligger lengre nord.

Han tar for seg hvordan tradisjon på en side handler om *Lakǰól wičhóǰ'an*, som på engelsk betyr *Lakota way of life*. På den andre siden handler det om historie, identitet, *indigeneity*, standhaftighet, kraft, ansvar og offer. Han mener at historien til folket er selve kjernen i deres tradisjon. Videre argumenterer Posthumus for at man må forstå tradisjon som en moderne og politisert diskurs. I lys av dette kan man primært tolke overlevelsen og utholdenheten til tradisjonelle kontinuiteter, som funksjoner og refleksjoner av, både politiske og sosiale prosesser i nåtiden (Posthumus 2015: 427). Tradisjon blir for både det individuelle og kollektive en kombinasjon av fortiden og nåtiden. Posthumus benytter seg av forslaget til antropologen Raymond Bucko, som mener tradisjon ikke er *creatio ex nihilo*,⁴⁴ heller ikke en kopi av fortiden. Tradisjon har røtter i tidligere praksis, men er i nåtiden blitt forhandlet og symbolsk (re)konstruert gjennom kollektive handlinger samt i løpet av enhver rituell handling (Posthumus 2015: 431-32).

Når man diskuterer Lakota-folkets tradisjoner er det viktig å understreke betydningen av *Lakǰól wičhóǰ'an*, som betyr å ha både respekt og tilslutning for tradisjon i sin egen rett. *Lakǰól wičhóǰ'an* er også en konseptualisering av forestillingen om tradisjon i Lakota språket. For mange av samtidens Lakota er *Lakǰól wičhóǰ'an* kjernen i Lakota tradisjonalismen, som innebærer en genuin kjærlighet, respekt og dedikasjon til *Lakǰól wičhóǰ'an*. Dette kommer ofte i form av å elske, støtte og bevare alle Lakota tradisjonene i en absolutt hengivenhet (Posthumus 2015: 433). I en fotnote skriver Posthumus at man kan forstå *Lakǰól wičhóǰ'an* som en trosretning (Posthumus 2015: 433). På hjemmesiden til *healing* senteret '*Lakota Way Healing Center*' beskriver de deres spiritualitet i samsvar med hvordan man kan oppfatte *Lakǰól wičhóǰ'an*.

⁴⁴ Latin for skapelse utfra intet.

Lakota Way Healing Center is based on the indigenous Lakota spiritual values and virtues. We integrate the wisdom of the elders and the healing energy of ceremony to assist in recovery and give assistance to spiritually disconnected people that are suffering and at the crossroads of their life. (*Lakota Way Healing Center* 2018).⁴⁵

Posthumus diskuterer også hvordan tradisjon eller tradisjonalisme kan være et vestlig begrep påtvunget urfolket av utenforstående (Posthumus 2015: 435-36).⁴⁶ Da Lakota- folket praktiserer flere større og sentrale seremonier, eksisterer det utallige daglige eller sporadiske seremonier. Både de større seremoniene så vel som de mindre, følger en generell form. Ofte blir det bedt gjentatte bønner under seremonier og ritualer. De som ofte går igjen er bønner for de fire himmelretningene samt bønner for sol, måne og jorden (*St. Joseph's Indian School* 2018).⁴⁷

De fire himmelretninger har spesifikke farger som symboliserer retningene, og til sammen danner *the medicine wheel*.

As part of the Lakota culture, when people pray or do anything sacred, they see the world as having Four Directions. From these Four Directions — north, east, south, west — come the four winds. The special meanings of each of the Four Directions are accompanied by specific colors, and the shape of the cross symbolizes all directions. Like many Native American beliefs and traditions, specific details regarding colors associated with directions varies. (*St. Joseph's Indian School* 2018).⁴⁸

Figur 5. Bildet viser *medicine wheel* som symboliserer de forskjellige himmelretningene med vedrørende farger. (*St. Joseph's Indian School* 2018)

⁴⁵ URL 20

⁴⁶ Se Posthumus (2015) s. 435-436 for utdyping.

⁴⁷ URL 21

⁴⁸ URL 21

Øst har fargen gul som symboliserer hvilken retning solen kommer fra, og begynnelsen på en ny dag. Sør har fargen hvit, av fargen himmelen har når solen er på sitt høyeste. Denne retningen symboliserer vekst og varme. Ifølge St. Josephs skole, er det slik at når mennesker trer inn i ånde verdenen reiser de på melkeveien sørover, og returnerer dit de kom fra. Vest har fargen svart fordi det er i denne retningen solen går ned. St. Josephs skole legger ved et sitat av Black Elk,⁴⁹ der han sier at han gikk til solnedgangen i sitt liv. Det er også i denne retningen tordenfuglen bor og dermed også retningen for vann. Nord har fargen rød. Fra denne retningen kommer de harde, kalde vindene. Disse vindene er rensende. *St. Joseph's Indian School* forklarer at hvis man klarer å motstå slike vinder som Buffaloen med sitt hode i stormen, har man lært seg tålmodighet og utholdenhet. Denne retningen står altså for motgang og ubehag, og symboliserer prøvelsene et menneske må gjennomgå for renselse.⁵⁰

Sweat Lodge,⁵¹ kan ha flere hensikter og er fortsatt en sentral del av det religiøse livet hos samtidens Lakota. Den kan bli utført for sin egen del, eller i forkant av andre seremonier. Som *Sun Dance*, åndereise (*vision quest*), og bønn i samband med pipe eller *yuwipi* seremonien. Bucko (1998) mener samtidens praktisering av *sweat lodge* reflekterer moderne behov, ved at den blir brukt etter internasjonale militære konflikter, samt for å oppnå kraft som spirituell leder. Ande sentrale behov er, beskyttelse av unge og eldre, begjæring av hjelp ofte i materiell form, velsignelser, og *healing*. Seremonien blir også ansett som en sosial begivenhet, der hensikten er å forene grupper rundt ett felles sett med praksiser. I tillegg til dette kan *Sweat Lodge* bidra med mental, spirituell og fysisk glede. Ofte praktiseres den som et renselses ritual⁵² og/ eller for å komme i kontakt med ånder (Bucko 1998: 59-60).

Praktiseringen foregår i en kuppelformet bygning (slik man kan se i illustrasjon nedenfor), der deltagerne blir utsatt for høy temperatur, i de fleste tilfeller er deltagerne nakne eller svært lettkledd. Ritualet må foregå under tilsyn av en spirituell leder, og antallet deltagere kan variere, alt etter størrelsen på *sweat lodge*. Ritualet tillater deltagere av begge kjønn, så lenge de ikke praktiserer sammen (Powers 1977: 89). I kuppelen blir det laget et bål. Først legges det kvister over hverandre i de fire himmelretninger. Rundt blir det lagt kvister i

⁴⁹ Black Elk (1863-1950) av stammen Oglala Sioux. Kjent som en av de mer innflytelsesrike amerikansk urfolks leder i det tjuende- århundre. Han er ikke kjent for sine handlinger, men hans visjoner, kjent fra boken '*Black Elk Speaks*' (1930) av John G. Neihardt. (*The New Yorker* 2018) URL 22

⁵⁰ St. Josephs Indian School har hentet denne informasjonen fra boken '*Lakota Life*' av Ron Zeilinger (1986)

⁵¹ Man kan trekke noen sammenligninger mellom *Sweat Lodge* og den skandinaviske badstue, men ønsker å understreke at det ikke er det samme.

⁵² Kallt *Inipi*, som er et viktig ritual for den som ønsker å dra på en åndelig reise. Ritualet skal hjelpe deltageren å oppnå en tilstand av ydmykhet samt spirituell gjenfødelse. (*Akta Lakota Museum & Cultural Center* 2018) URL 23

en tipi lignende formasjon. Fire steiner blir lagt ved himmelretningene, mens andre steiner blir lagt over kvistene. En person, 'ildpasseren', starter og vedlikeholder ilden. Når ritualet begynner blir *sweat lodge* lukket, slik at minst mulig lys slipper inn. Den seremonielle lederen bringer med seg pipe og tobakk. Det blir lagt salvie ved plassene til deltagerne. Lederen legger fire klyper tobakk rundt ildstedet. For å rense seg selv og *sweat lodge*, gnir lederen røyk fra marigras⁵³ over sin egen kropp og pipen. Lederen og deltagerne kler av seg alle klærne. Syv steiner blir lagt i ett hull, og deltagerne ber over steinene. Deretter blir flere steiner lagt i ildstedet av ildpasseren, tretti i totalt. Lederen får en bøtte med vann, og gir kommandoen 'yuhpa yo' - steng den, og *sweat lodge* blir fullstendig lukket. Vannet blir drysset over steinene fire ganger, mens de ber for de fire himmelretningene. Bønner og sang blir gjennomført for å lokke ånder inn i *sweat lodge*. Deltagerne svetter og dasker seg selv. Når ånden/åndene trer inn i *sweat lodge* blir intensjonene til deltagerne videreført via meditasjon fra den seremonielle lederen. Når vann blir drysset over steinene roper deltagerne 'Ho! Tunkasila!' - Ho! Bestefar! Når en bønn er slutt roper deltagerne 'Hau!'. Under ritualet blir bare *sweat lodge* åpnet fire ganger, og deltagerne blir gitt vann som de drikker og heller over hodene sine. Etter dette sier de 'Mitak oyas'in - Alle mine relasjoner. Etter alle gangene badstuen har blitt åpnet blir vann drysset over steinene, her blir bønner og sanger gjentatt. Pipen blir flyttet med solen hver gang slik at munnstykket hele tiden vender mot en ny retning. Under den tredje åpningen av *sweat lodge* får deltagerne røyke av pipen, før der avslutter sin tur med 'Mitak oyas'in'. Når *sweat lodge* blir åpnet den fjerde gang får deltagerne forlate *sweat lodge* (Powers 1977: 89-91).

⁵³ Dette er det norske navnet på urten *sweetgrass* eller *wacanga*, mye brukt under ritualer av det amerikanske urfolk.

Figur 6. *Lakota Sweat lodge* i Colorado Springs, 2011. (Samantha B. Koss 2018)

Lakota-folket feirer overgangen fra barn til kvinne, i et overgangsritual kalt *Isnati Awicalowan*.⁵⁴ Seremonien blir praktisert når en kvinne får sin første menstruasjon. Seremoniens hensikt er å erkjenne betydningen av en ny Lakota kvinne, og at hun selv skal føle betydningen av den nye statusen. Læren rundt seremonien blir i de fleste tilfeller gitt av eldre kvinnelige slektninger. Noe av dette blir utført offentlig, annet privat til den unge kvinnen. Tradisjonelt sett betyr overgangsritualet at hun nå er formelt tilgjengelig for beilere. Samtidens betydning ligger i overrekkelsen, der hennes slektninger viser henne respekt (Brokenleg 2005: 144). Under utførelsen blir den unge kvinnen instruert av en seremoniell leder om hennes ansvar og forpliktelser ovenfor sitt folk og familie. En annen hensikt med ritualet er å forsterke hennes forhold til *White Buffalo Calf Woman*.⁵⁵ Ritualet treer i gang syv

⁵⁴ Ritualet kan bli referert til som bøffel seremonien – da bøffel åndene vokter over en kvinnes kyskhets og fruktbarhet (Powers 1977: 101).

⁵⁵ Også kjent som *White Buffalo Cow Woman* eller *White Buffalo Calf Maiden*. Denne figuren tilhører en viktig legende i Lakota-mytologien. Kort fortalt var det *White Buffalo Calf Woman* som ifølge legenden for ca 2000 år siden brakte folket den hellige buffalo pipen, som er en sentral del av syv viktige seremonier, kalt *the Seven Sacred Rites of Lakota*. *White Buffalo Calf Woman*, fortalte folket hvordan de skulle bruke pipen (Bastian og Mitchell 2004: 2018). For utdypelse se *Handbook of Native American Mythology* (2004) av Dawn E. Bastian og Judy K. Mitchell kapittel 3.

dager etter menstruasjon, Far ber en medisinmann/kvinne om å veilede henne under ritualen. Kvinnens mor og andre kvinnelige slektninger bygger en tipi, kvinnen blir bedt om å legge sin menstruasjonsbylt i ett plommetre – slik er den trygg fra ond innflytelse av *Inktomi*.⁵⁶ Det blir dannet et alter, på den er en bøffel skalle, pipe, bønne pinner, en bolle og urter. Alle er invitert inn i tipien, foruten kvinner i sin menstruelle periode, da dette kan forurense det rituelle utstyr og samtidig gjøre ritualen utilstrekkelig. Det forekommer sang og bønn, og kvinnen får instruksjoner som skal hjelpe henne til å bli lykkelig gift for deretter å føde mange barn (Powers 1977: 101-102).

Seremoniell dans og sang spiller en viktig rolle for Lakota-folket gjennom tidene, helt frem til samtidens Lakota. Noen av dansene som, *Sun Dance*, blir ansett som hellig. I samtiden begynte *powwows*⁵⁷ å blomstre, der presentasjonen bidrar med å styrke urfolksidentitet. For å illustrere arrangerer *St. Joseph's Indian School* årlige *Annual Indian Day and powwows*, for å dele kultur, tradisjon og arv. Barna konkurrerer i forskjellige dansestiler, som vist i illustrasjonen nedenfor. (*St. Joseph's Indian School* 2018).⁵⁸

Figur 7. Ung gutt som danser *Grass Dance*, som er en *powwow* stil. (*St. Joseph's Indian School* 2018).

Trommer er en del av mange ritualer og seremonier for Lakota-folket, dette gjelder også for mange andre stammer og urfolk. Trommene spilles med en stikke, ikke med hender. De er laget av dyreskinn strekt over en treiring. Trommene kan variere i størrelse, og noen kan holdes med en hand, mens andre er så store at fire til åtte kan spille på de. Dyreskinnet er enten trukket på en side eller på begge sidene, og på noen trommer er det ytterligere gjenstander for å gi ekstra lyd (Paper 2007: 149).

⁵⁶ *Inktomi* er en *trickster* skikkelse fra Lakota mytologien i form av en edderkopp (Bastian og Mitchell 2004: 177).

⁵⁷ Jeg skal utdype denne praksisen nærmere i kapittel 4.1.1 'Pan-indianske praksiser'.

⁵⁸ URL 24

Under *powwows* blir det spilt trommer som en viktig del av tradisjonen. Når det spilles på store trommer, leder en person trommespillet. «Tromme lederen» begynner sangen, så kommer resten inn. Gruppene som spiller tromme sammen har gjerne forskjellige stiler og sanger de spiller. Sangene kan være skrevet av lederen av trommegruppen, eller en kombinasjon av tradisjonelle sanger man finner i de forskjellige samfunnene. Sangene som blir sunget bruker enten sangtekster eller vokaler, eller en kombinasjon av de to. Trommene blir behandlet med respekt. De blir ikke plassert direkte på bakken, og skal ikke bli forstyrret med dårlig oppførsel. Trommene kan bli brukt i ulike situasjoner, ikke bare under sosiale, sekulære danser, eller under tradisjonelle seremonielle danser. I hovedsak består trommegruppene av menn. Noen få grupper består av kvinner, I tillegg finnes noen blandede grupper (Andrus 2005: 252).

Figur 8. Bildet viser en gruppe menn som spiller. (*The Seventh Generation* 2017^{0:42})

Seremonielle eller spirituelle ledere kan få kraft gjennom drømmer, visjoner, arv eller ved kjøp av «medisin» knippe. Disse knippene representerer personlig, klan/landsby eller stamme krefter. Spirituelle ledere (ofte referert til som *healere*) blir ofte tilkalt for å meditere på vegne va folket (Kracht 2005: 1025). Man finner også kraft i form av ånder i naturen som kan være alt fra dyr til planter, og det eksisterer en tro på en overordentlig kraft, som blir forstått som *Wakan Tanka* (Grim 2005: 760-61).

Lakota- stammens tradisjoner blir overført muntlig. Det gjelder for eksempel fortellingen om *White Buffalo Calf Woman*, samt myten om den svarte slange. Sistnevnte er mye omtalt i forbindelse med demonstrasjonen på Standing Rock. Mange har gjort en

sammenligning av myten om *zuzeca sape*- den svarte slange og byggingen av oljerørledningen. «Our elders have told us that if the *zuzeca sape*, the black snake, comes across our land, our world will end. *Zuzeca* has come – in the form of the Dakota Access pipeline – and so I must fight. » (Iyuskin American Horse, *The Guardian* 2016).⁵⁹ Den svarte slange symboliserer hvordan oljerøret strekker seg over områder tilknyttet Lakota-folket, som i verste tilfelle kan forurense deres drikke vann – Mottoet til demonstrasjonen er *Mni Wiconi- 'water is life'*, som tilsier at gjennomføringen av DAPL blir sett på som dødbringende. *Zuzeca sape* blir omtalt i nettaviser som *The Guardian* og *NRK Sápmi*, samt av bloggere og *YouTube* videoer. *NRK Sápmi*'s artikkel 'Krigen om «*The Black Snake*»' fra slutten av oktober 2016 tar for seg hendelsene på Standing Rock, men også DNBs involvering i DAPL prosjektet. «Senest forrige torsdag var det en stor politiaksjon der «*The Black Snake*» legges i Nord-Dakota. Demonstrantene hadde laget veisperringer slik at arbeiderne ikke skulle komme inn på området» (*NRK Sápmi* 2016).⁶⁰ Og igjen i en senere artikkel om DNBs involvering; «(..)DNB har minst 6,9 milliarder kroner i lån til fire av fem selskaper som bygget nettopp DAPL, eller «*The Black Snake*», som urfolkene kaller den» (*NRK Sápmi* 2017).⁶¹ I begge tilfellene bruker *NRK* 'den svarte slange' som en beskrivelse av oljerørledningen, og som et symbol for kampen mot DAPL. Ingen av avisene redegjør for verken opphav eller videre innhold av myten. 'Den svarte slange' er nevnt også i blogger av/om urfolk og i *YouTube* videoer, men som i avisens tilfelle blir bare 'den svarte slange' nevnt og ikke forklart. I dokumentaren blir den nevnt en gang av Lauren Howland; «The youths are gonna kill the black snake and everybody is going to help us, and it's going to be nice» (Howland, Lauren, *The Seventh Generation* 2017).

⁵⁹ URL 25

⁶⁰ URL 10

⁶¹ URL 26

Figur 9. "How The Protectors Defeated The Black Snake" (Tyler Read, Art Alley, 2018)

Under seremonier blir ofte urter benyttet, opprinnelig var salvie den urten som ble brukt på sletteområdene. Nå er ikke bruken av forskjellige urter reservert til geografiske områder. Urtene som gjerne blir brukt er seder, marigras, salvie, tobakk, furunål, eller einer. Urtene kan både bli brent som en egen seremoni eller bønn, eller som en del av en større seremoni. Ofte da som renses ritual. Røkemiddelene brukes til å rens steder, deltakere, utstyr samt som offergaver i seremonier (Paper 2007: 11).

Figur 10. Bildet viser en brenning av urt under en aksjon. (*The Seventh Generation* 2017^{0:39}).

4.1 Pan-indianisme

Religionshistorikeren Åge Hultkrantz definerer pan-indianisme (forbeholdt amerikanske indianere), som indianske religiøse symboler som dekker samme konsepter, uavhengig geografiske markører eller stamme tilhørighet. Dette basert på en overbevisning om at alle indianere er både etnisk og kulturelt identiske (Hultkrantz 1987: 140). Idéen om at det ikke eksisterer noen forskjell annet enn navn blant indianske religioner er i dag mest populære blant unge indianere. Tanken er at alle indianere deler den samme kultur og religion, det er denne religionen de ønsker å følge. Dette blir presentert som *en* Nord Amerikansk religion med et integrert system av tro og ritualer, med en fiksert symbolisme, som er den samme for alle stammer (Hultkrantz 1987: 27).⁶²

Sam D. Gill, professor i religionsstudier, skriver i boken *Native American Religions- An Introduction* (2005), at et av de viktige fundamentene i dannelsen av pan-indianisme var et felles språk. Europeiske språk, da særlig engelsk og spansk bidro med en *lingua franca*⁶³ for det amerikanske urfolket. Dette er viktig for pan-indiansismen da det bidro med en måte for stammer på kryss og tvers av lande grenser å kommunisere med hverandre, og skapte en følelse av fellesskap. Med fellesskapet ble det vekket en følelse av felles undertrykkelse og amerikansk urfolksidentitet. I møte med undertrykkelse, som urfolket har opplevet, reagerer kulturer ved å styrke tradisjoner, forsterke samhold og identitet. Hos stammene lokalisert på slettene i Amerika ble *Sun Dance*⁶⁴ skapt av en rekke forskjellige kulturelle uttrykk, og i senere tid kom *Ghost Dance* og peyote religionen. Når den eksterne undertrykkende faktoren reduseres, akselererer ofte akkulturasjons-prosessen (Gill 2005: 126). Ikke bare ble *Sun Dance* og *Ghost Dance* til som en reaksjon på datidens samfunnsprosesser, de er også en reaksjon på naturen i sin region og økologi. Slik kan man da se at det er flere faktorer i dannelsen av pan-indianske ritualer, som kultur, politikk, identitet, samhold samt lokalisering (Paper 2007: 144).

4.1.1 Pan-indianske ritualer

Jordan Paper professor i religions studier hevder i sin bok *Native North American Traditions- Dancing For Life* (2007), at man kan se flere likheter i amerikanske urfolkstradisjoner. Videre

⁶² Hultkrantz kommenter at dette er en idé formet av presset fra den hvite overmakt (Hultkrantz 1987: 27).

⁶³ En betegnelse for et fellesspråk, som blir benyttet når parter ikke snakker hverandres morsmål, engelsk er et eksempel på dette i store deler av verden.

⁶⁴ For videre utdypelse av praksis se kapittel 3 'Historisk bakgrunn'.

mener han at de «viktigste» ritualene alltid har vært tverrkulturelle (Paper 2007: 131). Av urfolkstradisjoner i Nord Amerika nevner Paper, tobakk som offergaver til åndene (*spirits*). Å røyke tobakk i pipe samt *sweat lodge*⁶⁵ ritualet, er av de mer gjennomgående. *Sweat lodge* er et ritual som rent generelt handler om kontakt med den åndelige verden, eller skaper en mulighet til å gi seg selv over til åndene gjennom lidelse, som Paper skriver. Det blir i mange tilfeller utført som en måte å rense seg, både i kropp og sjel, i forkant av andre betydningsfulle seremonier. Derfor blir *Sweat lodge*, i mange tradisjoner, ofte ansett som forberedende for de større seremoniene⁶⁶, likevel er dette et ritual som i noen tilfeller blir praktisert alene (Paper 2007: 132). Detaljene i utførelsen varierer innad i de forskjellige stammene. Noe av det som varierer fra områder eller religion er strukturen på *Sweat Lodge*. Sletteområdene i Amerika, der Lakota-folket hører til, har som nevnt kuppelformede strukturer som kan eks. være dekket av skinn eller teppe. Mens i Mexico derimot er det en kuppelformet struktur av stein (Paper 2007: 132).

Spilling av trommer⁶⁷ er en viktig del av pan-indianisme, slik som det er viktig del av de forskjellige stammers religion. *Powwows* som nevnt i tidligere kapitler er pan-indiansk samlinger, og er en sentral del av livet til nåtidens amerikanske urfolk. Det er samlinger som omhandler sang, dans tromming. Samlingene feirer urfolksidentitet, samfunn og historie. Ofte er en stamme ansvarlig for *powwows*, der stammer/folk fra hele Amerika ønskes velkommen. Samlingene kan variere i størrelse fra små og lokale til enorme sammenkomster som kan vare så lenge som en uke. De forskjellige stilene i drakter og danser kan variere fra region til region, mens noen er felles for alle. De vanligste dansetradisjonene i det 19- og 20 århundre var *War dance* fra sletteområdene - ofte referert til som *Omaha Dance*, *Grass Dance* eller *Crow Dance* (Crawford og Kelley 2005: 767).

Ofte blir *powwows* karakterisert som sekulære begivenheter, heller enn religiøse eller hellige. Crawford (2005) mener likevel at de kan spille en stor rolle i det amerikanske urfolks samtidsspiritualitet. Fordi *powwows* er samlinger der de kan bekrefte deres tilknytninger til fellesskapet, samtidig som de feirer og gjenoppdager urfolks identitet. For mange er det å

⁶⁵ Paper mener at inntil nylig har de etnografiske beskrivelser av *Sweat Lodge* blitt misforstått som et primært hygienisk ritual, fordi den bærer likheter med det skandinaviske sekulære ritualet omtalt som 'badstue'. Ritualet ble ikke forstått som en måte å kommunisere med den åndelige verden. Derfor har den vestlige termen for et ritual så komplekst bare en sekulær konnotasjon, i motsetning til de navnene i de forskjellige urfolksspråkene i Amerika, som en fullstendig religiøs konnotasjon (Paper 2007: 132).

⁶⁶ Et eksempel på en slik seremoni kan være *Vision Quest*, eller åndereise.

⁶⁷ Se kapittel 4 'Levende tradisjoner blant Lakota-folket' for en utdypelse av praktisering og utseende av trommer. Jeg har valgt å ikke utdype dette her da utseende og praktisering av trommer har regionale røtter og utvikling.

delta i en *powwow* en spirituell aktivitet. Når det er sagt er likevel betydningen i dansen en individuell avgjørelse da dans kan fungere som et rom for bønn og overveielse. Som sagt kan *powwows* for mange være rent sekulær og konkurranseorientert. Andre kan oppfatte det som dypt spiritielt, og en sentral del i deres religiøse liv (Crawford og Kelley 2005: 768-769).

I midten av det tjuende århundre begynte *powwows* å holdes i samfunnshus eller på spesielle områder gjennom hele USA og Canada. På de spesielle områdene var det ofte en stor ryddet sirkel laget av benker for danserne. Andre benker på mindre områder ble brukt av trommegruppene og ledere. Når *powwows* ble holdt i samfunnshus var dette ofte i forbindelse med en stor fest, som kunne bli holdt av mange forskjellige grunner. Sakte men sikkert ble *powwows* holdt for å få finansiell støtte til det lokale samfunnet eller som en turistattraksjon. Dette begynte å tiltrekke seg salgsboder som ofte solgte tradisjonell mat og håndverk, og som tilslutt ble en del av *powwows*. Dette ble av den dominante kulturen (eksempelvis Lakota) sett på som ikke truende, da *powwows* blir ansett som helt sekulært. Unge menn begynte å organisere seg i trommegrupper som reiste fra *powwow* til *powwow*. Trommegruppene kom til å bli tilsvarende de gamle krigersamfunnene som konkurrerte med hverandre, nå ikke med våpen men med sang og tromming. I løpet av 1980-tallet begynte kostymene å bli mer flamboyante, og det oppsto konkurranser med store pengesummer (Paper 2007: 150). I urbane områder ble det brukt stadioner og teater for store *powwows*, holdt av profesjonelle konvensjonsorganisasjoner. Dog, ble små *powwows* oftere holdt for å samle samfunnet til sommerfester, *powwows* blir forstått og sett på som den mest fremtredende praktisering av amerikansk urfolkskultur.

Sent i det tjuende århundre kom en oppblomstring av urfolksspiritualitet som gjorde at *powwows* ikke lengre ble ansett av samfunnene som helt sekulære. For mange var dette den eneste formen for urfolksspiritualitet tilgjengelig (Paper 2007: 151). Dette ledet til at under flere utendørs *powwows* ble det holdt *Sweat Lodges*. I tillegg til dette ble områdene renses og behandlet med respekt på lik linje med andre religiøse seremonielle områder.

Trommegruppene antydte til hellig tromming ved å henge ørnefjær fra trommene. De ble bare fjernet om det skulle forekomme sekulær dans. Ørnefjær ble også brukt som dansepynnt, slik ble antrekket mer hellig og behandlet deretter. I forkant av tromming ble trommen renses ved å legge tobakk og røyk fra hellige urter på trommehodet. Nå begynte mennesker å benytte seg av *powwows* for 'give-away' seremonier,⁶⁸ slik de benyttet andre tradisjonelle seremonier.

⁶⁸ En amerikanske urfolkstradisjon der hensikten er å gi gaver til eldre eller spirituelle spesialister på vegne av syke venner eller familie (Crawford and Kelley 2005: 345).

Seremonien inneholder alle generelle tradisjonelle elementer slik som; renselse, hellige objekter, fasting, hedring av krigere (nå veteraner), trommer, trommegrupper, sosialisering og dans (Paper 2007: 151).

5 Metode

Jeg benyttet av kvalitativ innholdsanalyse, da jeg mener den er mest hensiktsmessige i en analyse av spesifikke tilfeller i en film. I denne prosessen har jeg studert avgrensede episoder eller tilfeller til forskjell fra å fokusere på filmens helhetlige bilde (Grønmo 2004: 142). Ved å bruke den kvalitative innholdsanalysen har jeg sikret meg en mengde med empiriske data som, er relevante for min problemstilling, siden de er kategorisert og registrert i henhold til problemstillingen. Metoden har bidratt til en stadig økende forståelse av hva som både er relevant og fordelaktig for min analyse.

Da jeg begynte min datainnsamling så jeg dokumentarfilmen flere ganger slik at jeg hadde et godt kjennskap til hva jeg sto ovenfor. Min ambisjon med dette var at jeg skulle forstå best mulig de situasjoner som forekom, også for å ikke gå glipp av viktige observasjoner. Det er flere artikuleringer av religiøsitet i både dialogen og i bakgrunnen, som sjeldent blir forklart eller lagt vekt på av filmens regissør. I prosessen skrev jeg et manuskript av filmen slik at jeg i tillegg til det visuelle råmateriale hadde ett skriftlig dokument å forholde meg til. Noe som har vært særdeles nyttig i min prosess når jeg har rettet fokus på artikuleringer i form av dialog.

Etter å ha etablert godt kjennskap til dokumentaren, begynte jeg å studere de forskjellige mangfoldige artikuleringer i dokumentaren. Da problemstillingen min allerede hadde avgrenset hvilke data jeg skulle innhente, var det likevel et arbeid i selve innsamlingen. Jeg begynte med å markere alle former for religiøsitet jeg fant i dokumentaren i mitt manuskript. Slik hadde jeg da et godt utgangspunkt for en dypere analyse av datainnsamlingen. Herfra kunne jeg fokusere på de funn jeg hadde, å begynne flere kategoriseringer. Etter hvert besto materialet jeg hadde av former for religiøsitet jeg hadde sett, også de jeg mente var diffuse. De diffuse artikuleringer jeg fant har fra begynnelse til prosjektets slutt endret seg, dette ved hjelp av teori og en stadig opparbeiding av kunnskap om religiøsitet blant det amerikanske urfolket. Det har likevel vært tilfeller i dokumentaren da jeg har vært usikker på om det er 'religion' jeg ser. Som kan komme av at bildet eller lyden i dokumentaren er utydelig, eller av andre årsaker som at situasjonen var veldig kort og/eller lite forklart. Jeg har likevel syntes det har vært viktig å se nærmere på disse funn på lik linje som de klare funn av 'religion', dette fordi det viser større bildet av det religiøse livet både i campen og dokumentaren – noe jeg skal utdype nærmere i min analyse.

Neste del av denne prosessen er å skille de ulike formene for religiøsitet fra hverandre. Tidligere har jeg forklart at uttrykkene for 'religion' kan komme i flere former. Disse

uttrykkene er eksempelvis at jeg ser brenning av en urt,⁶⁹ som et uttrykk for religiøsitet i en visuell form. Nærmere forklart er det noe jeg ser i filmen, og at det nødvendigvis ikke får mer oppmerksomhet enn et sekund, eller at det er en handling i bakgrunnen og i samspill med dialog. Den andre typen artikulert 'religion' er verbale. "They are not to be in our land, our ancestors are in our land. Our people have come together, we are here for prayer." (Wambli Ishnala Yelo, *The Seventh Generation* 2017 1:00). Wambli's kommentar om bønn, tilknytning til både land og forfedre er et typisk eksempel på verbal form for religiøsitet i dokumentaren. Jeg har nå plassert de ulike formene for religion i egne kategorier, som består i; 1) Seremoni (med underkategori I) bønn); 2) Det spirituelle; 3) Profetien, og formatet tekst i dokumentaren; 4) Natur; 5) Forfedre; 6) Visuelle, estetiske effekter (med underkategorier I) Religiøse objekter, II) Brenning av urter. Mye av innholdet i kategoriene overlapper. Et eksempel på dette kan være en bønn i en seremoni der det benyttes religiøse objekter, eller er snakk om ånder mens det spilles trommer i bakgrunnen.

Denne metoden kan oppfattes noe enkel da alle disse observasjonene er fra mitt perspektiv og skjønn. Intervjuer noen av aktørene i filmen kunne ha belyst mange av mine kategoriserte uttrykk for 'religion', og gitt verdifull kontekst og innsikt i mange av situasjonene. Et intervju med regissøren kunne med bidratt like verdifull innsikt knyttet til fokuset på visse handlinger, og et fraværende fokus på andre ting.

Både i forkant og underveis har jeg gjort meg formeninger om hvordan jeg skal forholde meg til terminologien rundt det amerikanske urfolk. Jeg har brukt termer som 'indianer' når kildene mine selv bruker det eller beskrevet urfolket som *Native Americans*. Når jeg bruker engelske eller andre fremmedspråklige termer eller ord, er dette fordi jeg mener den norske oversettelsen ikke er dekkende nok. Når jeg bruker fremmedspråklige ord har jeg valgt å sette disse i kursiv. I noen få tilfeller setter jeg norske ord i kursiv, dette er for å understreke noe. Ved andre anledninger har jeg plassert det engelske ordet, bak den norske oversettelsen i parentes, for en kvalitetssikring av lesers forståelse. Når jeg i prosjektet snakker om begreper bruker jeg enkle gåseøyne som eks. 'religion'. Da jeg har brukt andre bilder enn stillbilder fra dokumentaren, har jeg kontaktet eiere for å få godkjenning.

⁶⁹ For illustrering se figur 8. i kapittel 4 'Levende tradisjoner blant Lakota-folket'.

5.1 Kilder

Denne avhandlingen er bygd opp av kilder i typen dokumenter, av ulike slag. Min primære kilde har vært dokumentaren *The Seventh Generation* som er en informasjonskilde. Mine sekundære kilder er av forskjellige fagbøker, nettaviser, artikler og diverse internettjenester som eksempelvis *YouTube* og hjemmesider.

Da min hensikt har vært å studere hvordan urfolksreligiøsitet både blir artikulert og uttrykt i filmen, i form av det visuelle og dialog, har jeg vært bevisst på de forskjellige formene for dokumentkilder – særlig da av det visuelle. Som sagt er min primær kilde en visuell fremstilling, men jeg blir ved noen anledninger å fokusere på lyd og tekst. Jeg har utnyttet den informasjonen jeg trenger fra dokumentarfilmen ved å gjennomføre en innholdsanalyse, da mine funn i forkant av den skriftlige analyse har blitt kategorisert (Grønmo 2004: 135). Dette gjelder også gjennomgangen av mine sekundære kilder. Som sagt består de sekundære kilder i hovedsak av skriftlige kilder der jeg har fokusert på bringe inn den kontekst dette prosjektet trenger. Da mitt prosjekt er en samfunnsvitenskapelig studie av en moderne sak, har jeg ønsket å benytte meg av så nye kilder som mulig. Særsilt under kapiteler som ‘Levende tradisjoner blant Lakota-folket’.

Da mange av mine sekundær kilder er digitalt nettmateriale, er mine kriterier til dette hvem, hva, hvor og hvorfor. Jeg har gjort dette ved å undersøke nettsider som best mulig illustrerer det amerikanske urfolks, da spesielt Lakota-folkets religiøse og kulturelle liv.⁷⁰ Jeg har ønsket å benytte meg hovedsakelig av kilder som nyhetssider og hjemmesider, da distribueringen av deres informasjon sannsynligvis er mer kvalitetssikret. Min hensikt for dette er at jeg mener kommunikasjonsformer som eks. *Facebook* ikke ville bitt fordelaktig for mitt prosjekt, da jeg ikke kan garantere for kvalitet og at slike kilder ikke registreres og krever en større innsats å referere til. En annen grunn til dette er at jeg mener mitt prosjekt hadde vært nødt til å ta en annen vending om jeg hadde fokusert på slike kilder i større grad (Højsgaard 2006: 148-149).

⁷⁰ Nettstedene jeg redegjør for her er eksempelvis <https://www.stjo.org> som er hjemmesiden til St. Josephs Indianske skole, det er en kristen skole som fokuserer på å gi Lakota barn i fattigdom en utdanning, skolen fokuserer også på deres urfolksbakgrunn. En annen nettside jeg har benyttet meg av er <http://aktalakota.stjo.org>, hjemmesiden til Akta Lakota Museum and Cultural Center, ett samarbeid med St. Josephs skolen.

The Akta Lakota Museum & Cultural Center, an educational outreach of St. Joseph's Indian School is committed to promoting the knowledge and understanding of the Northern Plains Indian Culture past, present and future, through the preservation of historical artifacts and contemporary works of art (*Akta Lakota Museum & Cultural Center* 2018). URL 27

Jeg har i min kildebruk vært bevisst min benyttelse av meta-kommunikative-verktøy som tilsvarende søkeredskaper som *google.com*, og dets mer akademiske bror *scholar.google.com*. I prosjektets begynnelse da jeg undersøkte hvilken video på *YouTube* jeg skulle velge, brukte jeg mye *YouTubes* innebygde søkefunksjon (Højsgaard 2006: 151). I noen få tilfeller har jeg henvist til informasjon man kan finne på medieplattformer som *Instagram* eller *Facebook*. Informasjon av denne typen må man ha en profil eller konto for å ha tilgang til. For å best kilde henviser har jeg valgt å bidra med søkeordet, slik at de med konto kan finne dette. På grunn av dette har jeg ikke valgt å fokusere mye på kilder av den natur. Alle søk på slike medieplattformer er gjort i 2018.

5.1.1 Kildekritikk

Min kildekritikk i forhold til de meta-kommunikative-verktøyene⁷¹ er en bevissthet om at de har vært med på å bestemme materialtyper og digitale kilder jeg har brukt. De er ikke nøytrale, da de baserer seg på antakelser av mine interesser. De er også registret og basert på mine tidligere søk (Højsgaard 2006: 154). Så om jeg søker mye på eks. 'indianer', blir dette å påvirke de neste søk. Dette har jeg sett særlig mye av på *YouTube* da jeg blir anbefalt langt flere videoer med en urfolks eller *new age* karakter.

For nettmateriale har jeg skilt mellom hvem som distribuerer, kontrollerer og produserer. Med dette mener jeg sider som *Facebook*, der bruker (en privatperson) produserer, kontrollerer og distribuerer alt av materialet. Mens derimot for sider som NRK er det senteret ikke privatperson som er ansvarlig. Forskjellen mellom disse to handler om kvalitetssikring. Det er større sannsynlighet for at informasjonen fra *NRK* er av høyere kvalitet og mer sann, enn noe en privatperson deler på *Facebook* deler.

For hjemmesider som *akta.lakota.stjo.org* er det senteret som har produsert materialet, mens brukerne av senteret distribuerer det (Højsgaard 2006: 150). Å være bevisst dette har vært viktig for mitt prosjekt da den informasjonen jeg har ønsket, helst skal være produsert og distribuert av medlemmer av det amerikanske urfolk. Da dette ikke alltid har vært mulig har jeg stilt de tradisjonelle hvem, hva, hvor og hvorfor spørsmålene. Disse kildene er sekundære kilder som har jeg brukt for å bedre forstå innholdet i dokumentaren.

⁷¹ Meta- kommunikative- verktøy er det Højsgaard beskriver som søkeredskap på internett, som eks. *google.com* eller *bing.com* (Højsgaard 2006: 151).

For å oppsummere kildekritikk for mitt nettmateriale, jeg har benyttet meg av en liste om kilder og kildekritikk i boken, *Metode i religionsvitenskap* (2006) av Siv Ellen Kraft og Richard J. Natvig (red.). Forfatteren av kapitlet Morten Thomsen Højsgaard legger frem en liste med viktige punkter jeg har tatt med meg i dette prosjektet: 1) Autentisitet og kontekstualisering, 2) Domenenavn, 3) Datering, 4) Kontakt av produsent/senter, 5) Lenker, 6) Moderasjon, 7) Multimedialitet, og 8) Verdensbilde (Højsgaard 2006: 155-156).

6 Sammendrag av dokumentar

Dokumentaren handler om konflikten mellom demonstrantene på Standing Rock, og ETP. Demonstrasjonen er også kjent som *The Dakota Access Pipeline protest*, eller DAPL. Filmen starter med å gi en kort introduksjon av medlemmene i *International Indigenous Youth Council* (IYYC), som gjennom filmen ofte blir intervjuet. Ikke bare handler filmen om konflikten men også om en ny-etablert gruppe, IYYC. Gruppen ble dannet som en reaksjon på konflikten, og medlemmene var blant de første til å campe på Standing Rock. IYYC består av unge voksne som forsøker å kjempe for saken på en fredfull måte, de ønsker å benytte seg av eks. 'prayers' for å vinne. IYYC forklarer at deres rolle i protesten er å nedskalere den om den skulle bli voldsom.

De er ikke de eneste som demonstrerer, men dokumentaren fokuserer hovedsakelig på deres rolle. Fortellerstemmen setter saken i en historisk kontekst. Han forteller grunnlaget for Fort Laramie-traktaten i 1851 ⁷²og hvordan det amerikanske urfolk har blitt behandlet av den amerikanske regjering i etterkant av traktaten. Filmen bidrar med ett lite innblikk i hvordan livet på campen fungerer. ETPs side av saken blir forklart med at Standing Rock Sioux folket har fått en mulighet til å klage på forslaget om ruten til oljerørledningen, noe de ikke gjorde. Standing Rock Sioux stammen forteller en helt annen historie. Her blir man introdusert for direktør, Kelcy Warren. Dermed følger et audio-intervju mellom representanter fra ETP, og Standing Rock-stammen.

Dokumentaren viser til intervjuer, søksmål, og rettighetene til Standing Rock Sioux-stammen. Demonstranter og medlemmer av Standing Rock Sioux prøver å endre ruten til oljerørledningen, men blir aktivt motarbeidet på flere områder. Store deler av dokumentaren består av protest-scener. IYYC fastholder en ikke voldelig linje. Sekvenser i filmen viser at de likevel ble møtt med vold. Mange av demonstrantene forteller hvordan de har blitt voldelig behandlet av politiet, og at dette har resultert i et dårlig forhold til det lokale politiet.

Dokumentaren viser hvordan urfolksrettigheter blir oversett, særlig angående landområder. Mange av aktivistene gir uttrykk for frustrasjon, overfor det de oppfatter som meningsløs voldsbruk fra politiets side, og over konflikten i og for seg.

⁷² Fort Laramie-traktaten 1851 er viktig da den definerte lande grensene i Northern Plains området. Det eksisterer enda en Fort Laramie-traktat som ble dannet i 1868, som skapte *'The Great Sioux Reservation'*. Dette blir diskutert ytterligere i kapittel 3 'Historisk bakgrunn'.

Dokumentaren handler om identitet og arv. Mange av de unge voksne medlemmene i IIYC forteller hvordan de, og andre, har blitt dårlig behandlet på grunn av sin urfolks bakgrunn. De vektlegger behovet for bevare kulturen. Enkelte demonstrerer mot konstruksjonen fordi de vil beskytte sin måte å leve på, de føler konstruksjonen truer dette, og at landet de bor i ikke tar de på alvor. Standing Rock Sioux stammen gir uttrykk for at de frykter byggingen kan ødelegge 'sacred objects', samt skade deres gravplasser, omtalt i filmen som 'sacred sites'⁷³. Forbindelsen det amerikanske urfolket har til sine landområder preger hele dokumentaren. Dokumentaren viser historien til demonstrasjonen på Standing Rock, og følger demonstrantene, særlig medlemmene av IIYC. En fortellerstemme presenterer narrativet, og ser protesten fra deres perspektiv.

⁷³ Når 'sacred sites' nevnes i dokumentar er det generelt i en samtale om gravplasser.

7 Det religiøse vokabularet

I dette kapittelet skal jeg diskutere religiøse kategorier og begreper i *The Seventh Generation*. Jeg starter med en kort redegjørelse for begrepene, fulgt av en dypere redegjørelse i følgende kapittel, med fokus på hvordan de bruker begrepene, i spesifikke situasjoner. I noen tilfeller stiller jeg spørsmål til hvorfor de bruker akkurat det begrepet, til forskjell fra andre. Formålet er å bidra til en bredere forståelse av hvordan 'religion' blir vist og brukt i filmen, samt aktørenes egne definisjoner og uttrykk. Den overordnede hensikten med dette kapittelet, samt det følgende, er å analysere det religiøse vokabularet i *The Seventh Generation*.

Jeg mener det kan være fordelaktig å undersøke om det dannet seg praksiser på Standing Rock, som ikke eksisterte før bevegelsen. Har demonstrasjonen framprovosert nye eller omformulerte religiøse uttrykk? Er det mulig å se religiøse uttrykk som er særegne for Standing Rock bevegelsen i filmen? I sin artikkel bruker Johnson (2008) et eksempel med hvordan sjøreise med kano i samtiden har blitt et symbol på *Hawaiian* kultur og stolthet. Jeg ønsker å stille spørsmål om det er mulig å si det samme om protesten på Standing Rock? Kan man påvise dette i dokumentaren? Filmens religiøse kategorier er etter min mening symboler på *Native American* kultur og religion, om ikke stolthet. Men kan det samme kan sies om protesten? Det man kan si om de presenterte kategorier er at de inngår i levende tradisjoner som blir uttrykt gjennom protesten (Johnson 2008).

Hvis tradisjoner stadig blir omformulert i kulturelle prosesser, er de da ekte? Johnson (2008) trekker fram Cliffords argument om at i artikulasjonsteori er spørsmålet om ekthet sekundær. Prosessen av sosial og kulturell standhaftighet er i stor grad politisk. Samfunn både kan og må omformulere seg selv, ved å trekke selektivt på *remembered past* (Johnson 2008). I Johnsons diskusjon om ekthet bruker han Ben Finney⁷⁴ som illustrerer en annen side av denne diskusjonen:

The response made in the name of culture theory – that authenticity is a non-issue since traditions are invented in all cultures anyway – compounded the original insult. Arguing that traditions are neither genuine nor spurious but simply constructed, in effect, denies the possibility of expressing a cultural identity based on remembered past (Finney sitert i Johnson 2008).

⁷⁴ Johnson beskriver Ben Finney som 'the «father» of *Hōkūle'a*' som er samfunnet rundt sjøreise med kano.

Johnson besvarer dette med stille spørsmål til Finneys bruk av flertallsform på både ‘identitet’ og ‘fortid’. Ved å gjøre dette erkjenner Finney mangfoldet i kulturelle dialoger, som tilsier at tradisjoner formuleres. Dette betyr også at man ikke kan nekte for *remembered past*, men at man heller prøver å erkjenne de forskjellige artikuleringer (Johnson 2008).

Begrepet ‘religion’ blir bare brukt en gang i filmen. Begrepet blir brukt når regissøren forteller om historien til sioux folket på 1900- tallet, da det ennå var ulovlig for folket å praktisere sin religiøsitet. Likevel, preger ‘religion’ hele filmen, men blir uttrykt med andre begreper. Man kan forstå ‘*spirituality*’ som et begrep som tilsvarer ‘religion’ for aktørene i filmen. Aktørene benytter seg av begreper som ‘*healing*’. Som er et typisk begrep man finner i urfolksvokabularet. For å forklare hva jeg mener med urfolksvokabular, skal jeg bruke en definisjon fra *Handbook of Indigenous Religion(s)* (2018) av religionsforskerne Siv Ellen Kraft og Greg Johnson (red). I deres introduksjon kommer Johnson og Kraft med en definisjon av urfolksvokabular, noe jeg finner relevant å komme med i mitt prosjekt.

By ‘indigenous religion’ in the singular, we mean a globalising discourse, consisting of notions of an indigenous *we* and a flexible, but fairly standardised, vocabulary of assumed similarities: harmony with and care for nature; healing and holism; antiquity and spirituality; shamanism and animism; and autochthonous claims to place announced in the idiom of genealogical connections between the living, ancestors, and the cosmos itself (Kraft og Johnson 2017: 4).

Jeg vil igjen understreke at aktørene man møter i filmen er fra flere forskjellige stammer innad i det amerikanske urfolk. Det kan forklare at aktørene benytter seg av begreper som har en felles forståelse i mange stammer og urfolk. Mange av begrepene er “selvforklarende” og/eller universale, i den forstand at man danner seg et bilde av hva de betyr uten større forkunnskaper eller tilhørighet. Da mange av begrepene kan brukes på tvers av stammer og folk, kan de også bidra til en forsterket følelse av samhold, en felles identitet og tilhørighet, slik man kan se i pan-indianske forestillinger, som jeg har redegjort for i tidligere kapitler. I dokumentaren definerer aldri aktørene seg etter stamme eller grupperinger.⁷⁵ De omtaler seg selv som *indigenous*. Dette kan antas å bidra til styrket samhold, og gjør det lettere for andre urfolk å delta i protesten. Pan-indiansime er praksisformer og ideer som finnes på tvers av amerikanske urfolksgrupperinger, som man ser sterkt i filmen. Johnson kommer med et godt argument for levende tradisjoner, som jeg mener også er gjeldene for de uttrykk for urfolksreligiøsitet man ser i filmen: Hvis tradisjon er skapt i samtiden gjennom mange artikuleringer,

⁷⁵ Dette gjelder ikke for introduksjon av regissør. Hver gang en ny aktør blir intervjuet kommer navn, i noen tilfeller alder og tilhørighet.

vil å løfte en stemme over mengden som *den ekte*, normative stemmen for tradisjon, overdøve andre stemmer (Johnson 2008). Artikulasjonene man møter i filmen, bærer preg av å tilhøre en samlet gruppe, religionen i filmen tilhører alle, ikke en mer enn en annen.

Johnson (2008) argumenterer for at *Hawaiians* ikke definerer seg selv homogent eller som en enhet, men likevel har et felles vokabular (Johnson 2008) på bakgrunn av dette kan man se likheter mellom *Hawaiians* og urfolket(ene) på Standing Rock, der aktørene heller ikke definerer seg etter stammer eller grupperinger, men likevel deler ett vokabular.

I forkant av en mer eksplisitt diskusjon av bruken av '*spiritual*', ønsker jeg å klargjøre min videre bruk og oversettelser på dette området. Jeg blir å forholde meg tidvis til den norske oversettelsen 'spirituell' eller 'spiritualitet'. Når jeg både her og i senere kapitler skal diskutere '*spirits*', blir jeg å bruke 'ånder'. For begreper som '*spiritual- awakening, guidance, being*', bruker jeg oversettelser som 'åndelig oppvåkning, rådgivning' eller 'spirituelt vesen/guddom'. I noen tilfeller beholder jeg det engelske begrepet, om jeg mener det passer seg best.

Begrepet '*spiritual*' blir ikke brukt i filmen. 'Spiritualitet' utmerker seg likevel i form av eksempelvis handlinger eller andre begreper. Særlig er de tre følgende eksemplene tydelige tilfeller av dette. Danny Grassrope (IYC) snakker om ett løp fra Cannonball til Washington DC. Her forteller han at han syntes løpet var veldig kult, og at det brakte han tilbake til hans spirituelle vesen (*spiritual being*). Eksempel to, er at i forkant av bevegelsen, ble det gitt '*spiritual guidance*'. Det siste tilfellet er når Terrell Iron Shell forteller at han ser på seg selv som den spirituelle lederen for IYC. '*Spirits*' eller ånder blir nevnt fem ganger, i disse tilfellene er det i hovedsak kontakt med ånder det handler om. Dette med unntak av et tilfelle der Dave Archambault II forteller at bevegelsen på Standing Rock startet en '*spirit awakening*'.

I dokumentaren blir begrepet 'seremoni' brukt for å beskrive religiøst ladede samlinger eller handlinger, som jeg skal redegjøre grundigere for i følgende kapittel. Begrepet 'ritual' blir ikke brukt i filmen. For å vise til kulturell og religiøs forankring i land, og elven de kjemper for å bevare, blir '*sacred*' i aller høyeste grad brukt. Ti ganger blir begrepet brukt i dialoger, men man ser det i bakgrunnen på plakater eller bannere gjennom hele dokumentaren. Slagordene man finner på plakater og bannere er av typen «*Defend the sacred*». Begrepet blir også flittig brukt i kamprop under aksjoner som «*Water is sacred*». I samme situasjon blir også '*mni wicconni- water is life*' eller «*Water is life*» brukt som ett kamprop. '*Sacred*' blir i filmen brukt for å beskrive hvordan Lakota-folket samt andre

stammer og urfolk forholder seg til spesifikke områder og natur. For mange er deler av området (området oljerørledningen går igjennom) ‘*sacred grounds*’, ‘*sacred sites*’ eller ‘*sacred land*’. En av campene på Standing Rock går også under navnet *Sacred Grounds Camp*.⁷⁶

Bønn er en stor del av det religiøse vokabularet i filmen. Mange av aksjonene som blir fremhevet i dokumentaren handler om bønn, og hvordan bønn skal hjelpe demonstrantene til å bekjempe den ‘svarte slange’. Det engelske ordet ‘*prayer*’ er noe man hører 18 ganger i filmen. Flere ganger blir ‘*prayer*’ omtalt som noe hele folket er samlet sammen for å gjøre. Dette kan man se i eksempelet med Wambli Ishnala Yelo fra begynnelsen av dokumentaren; “They are not to be in our land, our ancestors are in our land. Our people have come together, we are here for prayer.” (Wambli Ishnala Yelo, *The Seventh Generation* 2017 1:00).

Her blir ‘*prayer*’ brukt for å beskrive hvorfor alle er samlet på Standing Rock, noe man ser flere ganger. Det er også en beskrivelse av hva de gjør der: ‘vi er her for å stoppe det med bønn’.

Profetien til Crazy Horse⁷⁷ rammer inn filmen, siden den gir publikum forventninger til hvem *the seventh generation* er, og at filmen bærer preg av religiøsitet. Publikum blir da bevisst, allerede ved første scene dokumentarens religiøse innhold. Profetien navngir filmen, og refereres til av aktørene i både i film og artikkel.⁷⁸ Profetien har dermed en sentral plass i dokumentaren, selv om den sjelden omtales eksplisitt. Man får gjennom artikkelen, og de få referansene av aktørene (IYIC), inntrykk av at bønnen har bidratt med å styrke troen på seier, og fremhever herved IYICs seremonielle ikke- voldelige fremgangsmåte, i tillegg til et uttrykk for identitet. Ved å omtale seg selv som *the seventh generation*, sier de også at de skal «redde» *the red nation* og ved dette er de ettertrykkelig *Native American*.

7.1 Religiøse kategorier

I dette kapitlet skal jeg å gå mer i dybden på de sentrale religiøse kategoriene i filmen, og redegjøre for innhold og bruk.

⁷⁶ Ikke til sammenligning med en annen camp, ved navn *Sacred Stone Camp*. *Sacred Grounds Camp* ble i dokumentaren fjernet av politiet, som ledet til en arrest på 140 personer.

⁷⁷ Se første fotnote i Introduksjon.

⁷⁸ Her referer jeg til artikkelen Evan Simon skrev for ABC News om dokumentaren. Se kapittel 2.1 for utdypelse.

7.1.1 Seremoni

Under denne kategorien skal jeg diskutere seremonier og samhandlinger av religiøs karakter. Sjeldent er artikuleringene alene. I en analyse av seremonier på Standing Rock kan det vært lurt å skille mellom seremonier i en vid og snever forstand. I artikkelen *Standing Rock Religion (s): Ceremonies, Social Media and Music Videos* (2018) skrevet av Greg Johnson og Siv Ellen Kraft, blir man introdusert for et skille mellom vide og snevere 'ritual'. Ett snever ritual, er da begrepets allmenne forstand. Eksempler på dette kan være bønn eller *powwow*. I vid forstand menes eksempelvis Standing Rock bevegelsen som en stor seremoni, utspilt i et «hellig rom», som slik fremstår som særskilt. Deres artikkel tar for seg urfolksreligiøsitet i tilknytning til Standing Rock. De argumenterer for at urfolksreligiøsitet var en sentral del i campene, aksjoner og under solidaritets aksjoner over hele verden, og de ser særlig på 'seremoni' som kategori. Artikkelen inneholder et fokus på sosiale media, og en analyse av musikk-videoer knyttet til protesten. Dette har stor overførbarhets verdi når jeg skal manøvrere gjennom bruken av begrepet 'seremoni'. Artikkelen presenterer en kategorisk ramme, for å bedre forstå de religiøse artikuleringer bevegelsen inneholder. Det er dette Kraft og Johnson kaller *Standing Rock religion(s)*. De skiller mellom plural og singular form. Flertallsformen viser til distinktive lokale tradisjoner, som eks. Lakota-tradisjoner og forskjellige pan-indianske tradisjoner. Den singularere inneholder mange pan-indianske fenomen skapt under protesten. Her legges det særlig vekt på hvordan aksjoner blir behandlet og markert som 'seremonier'. Kraft og Johnson framstiller dette som et analytisk verktøy for å bedre forstå urfolksreligiøsitet på Standing Rock.

Standing Rock religion(s) is thus an analytical device that names these dynamic frames of religiously marked identity construction and is a specific example of a more general set of relations that we and others have previously theorized in terms of the category indigenous religion(s) (Johnson and Kraft 2017a) (Johnson and Kraft 2018).

Dette analytiske verktøyet bidrar med et klarere skille mellom religiøse artikuleringer. Filmen presenterer en myriade artikuleringer som har oppstått både utenfor bevegelsen og i den. Det analytiske verktøyet, blir i lys av dette å bedre utmerke de artikuleringer som oppsto under bevegelsen.

En snever seremoni i dokumentaren er ofte en gruppe menn som spiller tromme og synger sammen, der man samtidig ser noen brenner røkelse. Dette møter man allerede i begynnelsen av dokumentaren, under den første aksjonen. Dokumentaren viser større

seremonier med flere religiøse elementer som *'The Forgiveness March'*. Marsjen er en større seremoni enn den man ser i begynnelsen, men likevel en snever seremoni. Marsjen startet med en tale på ei samling. *'The Forgiveness March'* ble holdt i etterkant av en aksjon der flere demonstranter ble skadet og fengslet. Målet fra demonstrantenes side var å vise politiet at de skjønnte at de bare gjorde jobben sin, og at den egentlige kampen de hadde var mot DAPL. Etter tale og samling ble det en felles marsj til den lokale politistasjonen, der de holdt hender i en ring rundt stasjonen. I filmen ser man at flere synger og lukker øynene fra start til slutt. Avslutningen på dette var en tale, fulgt av tradisjonelt trommespill og brenning av urter. Det er interaksjoner lik denne, selvsagt i varierende størrelse, jeg har plassert i denne kategorien. Man kan også forstå særlig denne artikulasjonen som et politisk verktøy, ved at de i flere tilfeller presenterer sin side av saken gjennom seremonier. Seremonier er et gjentagende element i filmen. Ofte blir flere større interaksjoner omtalt som seremonier, noe jeg vil klassifisere som vide seremonier. Et eksempel er selve protesten, som hyppig blir omtalt som en seremoni. Protesten blir omtalt som noe religiøst, men er likevel et politisk produkt.

"I don't expect people to come up to fight beside us for this pipeline, I didn't know that was going to lead to a specific spot where we were going to have this one massive ceremony, and that involve prayer" (Danny Grassrope, *The Seventh Generation* 2017 ^{7:32})

Ovenfor ser man ett eksempel på Standing Rock som en vid seremoni. Det man ser er da to aspekter ved begrepet i dokumentaren, det snevre og det vide. Dette korresponderer med mangelen på 'ritual' begrepet, da 'ritual' i de fleste tilfeller har en spesifikk struktur, der deltagerne gjerne deltar på grunn av en følelse av forpliktelse (Fitzgerald 2000: 131-32). Seremoniene man ser på Standing Rock, er ofte seremonielle elementer satt sammen av aktørene, tilpasset situasjonen, og der strukturene og noen av elementene kan variere. De elementer som går igjen er; Sang, trommer, bønn og brenning av urter. Gilhus og Mikaelsson (2001) redegjør for hvordan man kan forstå ritualer i sitt kapittel *Hellige handlinger* i boken *Nytt Blikk På Religion*. De trekker fram sosialantropologen Victor W. Turners analyse av ritualer, basert på hans feltarbeid i Ghana. Turners analyse fokuserer på kultur i større grad enn samfunn, og legger vekt på betydning fremfor funksjon. Noe man ser gjennom hvordan aktørene praktiserer noen seremonier. Deres fokus uttrykt i filmen, fokuserer på samme vis på betydning i større grad enn funksjon. Dette vises ved at de legger eksempelvis religiøs betydning i aksjoner som illustreres i *'The Silent March'*, der deltagerne er stille i marsjen og Terrell samt andre IIYC medlemmer ber over et krus med vann, de ønsker å dele med de

stasjonerte politimennene. Her fremhever IYYC verdien av deres vannkilde, *Water is life*. Vannet blir helliggjort under seremonien. Turner mener ritualer ikke er konserverende eller tradisjonelle, men representerer fornyelse. Ritualer transformerer da altså virkeligheten. Jeg argumenterer for at hensikten med mange av aksjonene med religiøs betydning, er å transformere virkeligheten. I særlig *'The Silent March'*, får jeg dette inntrykket da aktørene ønsker å vektlegge betydningen av vannet og deres fredelige hensikter.

Samtidig finner man i Turners ritualforståelse at det generative element står sentralt. Han mener at om ikke en handling transformerer eller frembringer noe nytt, må man utelukke det fra ritual- kategorien. Handlingen må da betegnes som en 'seremoni'. Med dette motsier Fitzgeralds oppfatning av at praktisering av ritual kommer fra en følelse av forpliktelse, og hvordan jeg har forholdt meg til begrepet 'seremoni' (Gilhus og Mikaelsson 2001:131). Hensikten med å viste til denne motsigelsen er at den viser hvor komplekst forståelsen av både begrepet 'ritual' og 'seremonier'. Som man ser her finnes det altså mangfoldige definisjoner av begrepene.

I) Bønn

Bønn blir omtalt på flere forskjellige måter i dokumentaren, som eks. 'vi er her i bønn', 'vi må beskytte bønnen'. IYYC mener at for å vinne kampen mot DAPL må de være fredelige og be, noe man ofte ser i mindre aksjoner.

I den første aksjonen og scenen man møter, blir dette gjort et poeng av, situasjonen utspiller seg med at Danny Grassrope (IYYC) forteller andre demonstranter at de må huske hvorfor de er der, de må heller be enn å provosere politiet. Under denne aksjonen og flere andre som utspiller seg kan man se demonstranter be midt i aksjonen. Man kan se demonstranter danne mindre ringer ved å holde i hender og ha lukkede øynene. Dette blir illustrert i bilde nedenfor.

Figur 11. Gruppe som danner ring ved å holde hender. (*The Seventh Generation* 2017^{4:37})

Under den første aksjonen blir man introdusert for betydningen bønn har for IYYC, bevegelsen. Bønn er målet, noe Danny Grassrope illustrerer her. “Hey everyone! We are here to pray! You are here to pray, not antagonize the police officers. You are hurting your own people, you understand?” (Danny Grassrope, *The Seventh Generation* 2017^{4:19}). Grassrope roper dette til en gruppe demonstranter som svømmer over elven der de begynner å provosere politiet. Det inntrykket jeg får er at bønn i denne bevegelsen har flere «bruksområder». Disse er at bønn er et virkemiddel for å vinne kampen, noe de fleste aktørene i filmen tar opp gjentatte ganger, samtidig som det fremgår at de har hørt dette fra en ånd under en seremoni tidlig i bevegelsen. Som med seremonier, kan man forstå bønn som et politisk verktøy. Bønn blir også brukt for å minne hverandre på at dette skal være en fredelig bevegelse. Ved at de kjemper sammen og ber sammen, uttrykkes samtidig samhold og styrke. Naturligvis blir bønn også brukt i den allmenne forstand. Kategorier/symboler har en viktig funksjon i den sosiale og kulturelle konteksten, da de markerer grenser mellom individer, grupper og områder, og skaper slik en innenfor- utenfor dynamikk. En slik dynamikk er en sentral del i identitetsdannelse. En religiøs tilhørighet, fører med seg en forståelse av seg selv, sin gruppe og verden i lys av religionens ideer. Selvbildet er knyttet opp mot identitetskategorien. Urfolksidentiteten i dokumentarfilmen, er tett knyttet til urfolksreligiøsiteten sammen med en felles- kampsak og historisk traume. Det *The Seventh Generation* viser er et felles *vi* i kampen mot DAPL, som ser man uttrykt i kategoriene (Gilhus og Mikaelsson 2001:85).

Situasjonen illustrert i figur 12 og 13 er noe man ser gjentatte ganger i filmen. Under ‘*The Forgiveness March*’ skjedde en ringdannelse med bønn og sang rundt en hel politistasjon. Et annet mindre tilfelle skjedde senere i filmen, etter at IIYC donerte ressurser til politistasjonen på vinteren.

Figur 12. IIYC danner sirkel med sang utenfor politistasjon etter donasjon. (*The Seventh Generation*, 2017 ^{41:32})

Dette er ikke det eneste formatet av bønn man ser i filmen. Man ser det i tekst form på bannere fra ‘*The Forgiveness March*’.⁷⁹ Andre tilfeller er ‘*The Silent March*’, marsjen IIYC arrangerte etter hendelsen 27. Oktober, som også inspirerte ‘*The Forgiveness March*’. IIYCs marsj gikk til en barrikade, der alle deltagerne var stille og i bønn.

Figur 13 ‘*The Silent March*’. (*The Seventh Generation*, 2017 ^{33:47})

⁷⁹ For illustrasjon se figur 12.

Marsjen endte med en seremoni ledet av den spirituelle lederen i IYIC Terrel Iron Shell samt andre medlemmer. De ba over et krus med vann, som de forsøkte å dele med det stasjonerte politiet. Bare en av de aksepterte tilbudet (*The Seventh Generation* 2017^{34:50}).⁸⁰ Mye av handlingen i filmen er sentrert rundt ‘seremoni’ og ‘bønn’, fordi de er viktige elementer for aktørene, siden de både har religiøs og politisk betydning. Standing Rock fremstilles som en hellig seremoni på lik linje som ‘*prayers*’ i seremonien. Noe aktørene, særlig IYIC illustrerer og legger betydning i. Man kan se like tilfeller hos andre aktører, men ikke like godt illustrert. Basert på dette er min antagelse at dette var utbredte holdninger og praksiser blant deltagerne. De dannet seg måter, i møtet med DAPL, som å praktiseres via kultur, tradisjon og religion, og en forståelse for at kampen er viktig, uavhengig av resultatet. Danny Grassrope illustrer dette under den første aksjonen:

For this movement to keep going, you gotta’ stay positive and stay peaceful and stay in prayer. Because this is a ceremony and we have to protect what we have here, and that’s our prayer. And that’s one thing that just can’t stop. (Danny Grassrope, *The Seventh Generation* 2017^{4:26})

Her ser man Grassrope beskrive Standing Rock som en seremoni, og hva de har skapt under bevegelsen som er ‘*prayer*’. Dette er noe han føler de må beskytte. Det er i særlig slike tilfeller aktørene trekker tradisjoner fra *rememberd past*, som blir omformulert eller rekonstruert i møte med samtiden. Tilsvarende finner man i Wamblis uttalelse; “They are not to be in our land, our ancestors are in our land. Our people have come together, we are here for prayer.” (Wambli Ishnala Yelo, *The Seventh Generation* 2017^{1:00}). Her konkretiserer Wambli samholdet under bevegelsen, med bønn som bidrag til å styrke samholdet, samtidig som det tiltrekker individer. Johnson (2008) mener tradisjon konstitueres i slike øyeblikk av besvær. Besværet i dette tilfellet er kampen mot DAPL. Så i bakgrunn av dette og artikulasteori, kan man stille spørsmål om tradisjoner dannes og omformuleres på Standing Rock. Om det ikke er mulig å besvare spørsmålet ved hjelp av *The Seventh Generation*, så viser filmen likevel ettertrykkelig den enorme betydningen tradisjon og religion har i protesten.

⁸⁰ For illustrasjon av deler av ‘*The Silent March*’ se figur 15 og 13.

7.1.2 Det spirituelle

Da jeg manøvrerer meg mellom urfolksspiritualitet, pan-indianske- samt Lakota- folkets tradisjoner mener jeg det er hensiktsmessig å vise til skillet mellom disse. Man kan forstå begrepene som en del av flere nivåer. Lakota- folkets egne tradisjoner befinner seg på det første nivået som er lokalt og begrenset dem. Mens pan-indianske tradisjoner derimot stammer fra flere urfolksgrupperinger, og er en egen form for amerikansk urfolksreligiøsitet. Det siste nivået er det globale som er urfolksspiritualitet, som kan forstås som et samlebegrep for den religiøsiteten man gjenkjenner hos urfolk generelt.

Jeg har allerede diskutert hvordan '*spiritual*' erstatter religionsbegrepet i dokumentaren. Der 'seremoni' har flere betydninger, gjelder dette også for '*spiritual*'. Aktørene bruker begrepet for å beskrive eksempelvis både hva de er og hva de tror på. '*Spirituality*' brukes med referanse til praksis og tro hos Lakota- folket, så vel som for mange andre stammer. Lignende uttrykk finnes hos andre urfolk utenfor Amerika.⁸¹ Betydningen av det 'spirituelle' vises gjennomgående i filmen, men omtales sjelden eksplisitt med dette begrepet. Den første referansen man møter er når medlemmene i IYYC forteller hvordan demonstrasjonen startet. Bevegelsen begynte med et løp fra Cannonball, North Dakota til Washington DC.⁸²

The run was pretty cool and kinda brought me back to my spiritual being, I never thought there was going to be as many people as there was on the run, because we were just bringin awareness. (Danny Grassrope, *The Seventh Generation* 2017 ^{6:54})

Her forteller Danny Grassrope om hvordan løpet opprinnelig var for å bevisstgjøre mennesker om kampen mot DAPL. Han forteller videre hvordan dette brakte ham tilbake til hans spirituelle vesen (*Spiritual being*). Denne *as a matter of fact* måten aktørene forteller om deres forhold til ånder og det spirituelle, er noe man ser gjennom hele filmen. De aller fleste religiøse elementene i filmen blir diskutert på denne måten. Sjeldent, med svært få unntak, blir noe forklart. Jeg får et inntrykk av at filmens publikum antas å ha forkunnskaper på dette området. Uttrykk som '*my spiritual being*' vekker visse referanser til urfolksreligiøsitet, samtidig som handlinger som brenning av salvie eller bruk av trommer konsentrerer det ned til spesifikke stammer eller folk.

⁸¹ Man kan trekke sammenligninger mellom det amerikanske- og det samiske urfolk i bruken og betydningen av '*spirituality*'. For videre lesning se: Kraft, Siv Ellen (2009) «Sami Indigenous Spirituality: Religion and Nation-Building in Norwegian Sápmi». I: *Temenos: Nordic Journal of Comparative Religion* Vol.45(2), pp.179-206

⁸² For videre lesning om løpet se: URL 28

Dette ser man i et annet tilfelle der Dave Archambault II *Standing Rock Tribal Chairman*, omtaler bevegelsen på Standing Rock som noe som berører alle urfolk. “This is something that created a rising in indigenous people, a spirit awakening and across the world” (Dave Archambault II, *The Seventh Generation* 2017 ^{15:09}).

Det fortelles i noen tilfeller om kommunikasjon med ånder. Et eksempel er hvordan Martin Arandayo fra *Indigenous People’s Power Project*,⁸³ forteller om en seremoni i forkant av bevegelsen. Under denne seremonien ble det gitt åndelig rådgivning. Arandayo forteller at åndene hadde sagt at hvis folket var fredelig og ‘*prayerfull*’,⁸⁴ ville de vinne kampen. Deres tro har da bidratt til å forme den ikke- voldelige holdningen.

Terrell Iron Shell (IYIC) forteller om et lignende tilfelle av åndelig veiledning, i forkant av campen. Om dette er det samme møtet som Arandayo forteller om, blir ikke forklart. “When this camp started the spirits told us you know we have to follow behind the youth and we have to stay in prayer.” (Terrell Iron Shell, *The Seventh Generation* 2017 ^{17:20}). Her forteller Iron Shell at åndene sa, at hvis de følger de unge voksne og blir i bønner vil de vinne. Det blir altså på flere områder i dokumentaren understreket hvor viktig det er å være både fredelig og å be. Iron Shell forteller videre at siden han både er et medlem av IYIC og deres spirituelle leder, legger de alle en stor innsats i å holde demonstrantene i den sinnstilstanden. (Terrell Iron Shell, *The Seventh Generation* 2017 ^{17:30}). I flere mindre aksjoner i løpet av filmen kan man se IYIC aktiv jobbe for at menneskene rundt ikke skal glemme hvorfor de er der.

Mange av demonstrantene hadde gått i ‘*The Forgiveness March*’ til politistasjonen der de holdte hender rundt hele stasjonen, og avsluttet med bønn og en tale. Under talen blir det sagt at verken politiet eller demonstrantene er perfekte, og at de ikke er i allianse med det åndelige (*The Seventh Generation* 2017 ^{32:44}).

7.1.3 Profetien og formatet tekst vist i dokumentaren

Filmen viser og støtter seg lite på tekst. Likevel er tilfellene av stor verdi. Det første man ser av tekst er allerede i begynnelsen av filmen, profetien til Crazy Horse.

⁸³ I dokumentaren blir dette forklart som et prosjekt i å veilede protestantene i en trygg og ikke- voldelig demonstrasjon.

⁸⁴ Jeg velger her å forholde meg til det originale begrepet fra filmen. Dette begrunner jeg med at jeg mener norske oversettelse, blir noe fattig i denne sammenheng. Her tenker jeg særlig på ord som from, eller andektig, som jeg mener bærer på litt for «kristelige» undertoner.

‘Upon suffering beyond suffering: The red nation shall rise again and it shall be a blessing for a sick world. A world filled with broken promises, selfishness and separations. A world longing for light again. see a time of seven generations...’ (*The Last Vision of Crazy Horse* 1877, i *The Seventh Generation* 2017^{0:18}).

Fokuset i filmen er på hvordan IYIC tar sin plass i kampen, ved å praktisere sin tro, som blir validert av profetien. Min tolkning av kampen mot DAPL, er at den har tvunget fram behov for å forsvare kultur, identitet og tro. Dokumentaren kan tolkes som et talerør for akkurat dette. Min vurdering er at profetien har bidratt med å støtte og rettferdiggjøre IYICs fremgangsmåte; sammen med en validering fra ‘*spirits*’, virker de sikre i sin sak. Som illustrert i det tidligere sitatet fra Iron Shell, er de unge voksne en sentral del av bevegelsen (som vist i dokumentaren, deres posisjon utover dette kan jeg ikke si noe om). De unge voksne i IYIC blir fremvist i dokumentaren som *the seventh generation*, knyttet til en profeti av Crazy Horse. Utdraget er med på å forme hvordan publikumet møter medlemmene i IYIC, samtidig som det er noe som ved gjentatte anledninger blir henvist tilbake til. Betydningen profetien har for medlemmene i IYIC vektlegges via, Terrells fortellinger (se sitat nedenfor). Regissøren legger mye betydning i dette både, i form av valgt materiale og tittelen på filmen.

Med valgt materiale mener jeg, referanser fra aktørene. Terrell Iron Shell forteller om sin bakgrunn og motivasjon for å delta i bevegelsen. Han forteller om hvordan overgrepene og behandlingen av *Native Americans*, har formet ham. «And now we have them back and we’re not going to stand for broken treaties and political prisoners anymore, you know we’re the seventh generation » (Terrell Iron Shell, *The Seventh Generation* 2017^{9:26}). Andre medlemmer av IYIC omtaler seg også som *the seventh generation*. Man kan da tolke profetien som en identitetskategori for IYIC.

You know we are The Seventh Generation, we are not here to change the world, we are here to ignite the flame, to start the sparks for the generations after us. So that they will have this strong sense of unity, they will have this strong sense of sovereignty, you know from a young age (Terrell Iron Shell, *The Seventh Generation* 2017^{18:14}).

I samme scene forteller han om rollen IYIC har for bevegelsen. De har selv valgt å være gruppen som passer på at folk husker på hvorfor de er der, ikke være voldelige, huske å be. Terrell forteller at de under aksjoner tar vare på andre demonstranter, om det virker som om de sliter.

Som illustrert tidligere i figur 3, 14 og 22 benyttes bannere flittig under aksjoner. Ofte har de religiøse budskap, slik som bannerne brukt i illustrasjonen nedenfor. Tekst i dette

formatet blir ikke mye brukt utover dette. Jeg mener likevel at det er verdt å ta med, da man ser både religiøst ladede og politiske budskap i disse eksemplene.

Figur 14. Aksjon med banneret med budskap 'Defend The Sacred' (*The Seventh Generation* 2017 ^{21:56}).

7.1.4 Natur

Naturen og dets hellighet er naturligvis noe som får oppmerksomhet i filmen. *Mni Wiconi-Water is life*- Vann er liv, er slagordet for hele bevegelsen, og er noe man både ser og hører mye av i filmen. Mange av demonstrantene er bekymret for at DAPL skulle bli bygd over områder de oppfatter som 'sacred sites'. Dette var en av begrunnelsene deres for at oljerørledningen ikke skulle bli bygget på den planlagte ruten. De var også bekymret for konsekvensene dette ville ha for miljøet. Det fortelles om deres hellige områder ved flerfoldige anledninger. 'Sacred' i denne konteksten brukes for å uttrykke tilknytningen de har til landområdet, og naturen. Mange av områdene til amerikanske urfolk blir benyttet for 'visions quest'. Religionshistorikeren Jonathan Z. Smiths teori om ritualer og hellige områder⁸⁵ kan benyttes til å forklare deler av tilknytningen folket har til området. Smith argumenterer for at det ikke er plassen i seg selv som er hellig. Området har ikke en iboende hellighet som tiltrekker ritualer. Det er ritualene som gjør området hellig (Gilhus og Mikaelsson 2001: 139).

⁸⁵ For videre lesning – Smith, Jonathan Z. 'To Take Place: Toward Theory in Ritual' (1987).

Lakota- folket mener at området er en gravplass for deres forfedre. DAPL, forstyrrer de gravlagte både med byggingen av oljerørledningen og ødeleggelse av hellige områder. Til tross for at både vann og hellige steder er slike sentrale temaer, blir ‘Moder Jord’ bare nevnt en gang. Dette er i samme scene som Terrell forteller om hans forhold og rollen til IYIC under demonstrasjonen.

And me personally, I’m willing to put my life on the line to protect this water. And you know to protect this water, to protect this way of life, *mni wiconi*, Mother Earth. And so I’m willing to do whatever it takes, I hope it doesn’t come down to that (Terrel Iron Shell, *The Seventh Generation 2017* ^{18:34}).

Utefra sitatet kan man tolke at for aktørene er vannet og Moder Jord samme sak, noe som dermed gjør at Moder Jord er et svært sentralt begrep.

7.1.5 Forfedre

Denne mindre kategorien inneholder referanser til familie, slektskap og sosiale interaksjoner. Disse kan tolkes som uttrykk for urfolksreligiøsitet, og utgjør en stor del av urfolksvokabularet. Tidlig i dokumentaren, der IYIC ble introdusert, møter man flere av medlemmene. Ett av medlemmene forteller om hvordan mange av dem ikke hadde trygge familiære relasjoner utenom gruppen. Mange i IYIC delte samme følelse av å være i en slags familie med hverandre. Dette beskrev de som ‘*healing*’.

“It’s powerful to see how you know just a small group of people. And we laugh together, we cry together. You know there was only, there was less than ten of us when we started and now we have this whole movement. You know we’re one big family and its awesome cause a lot of us here in the youth council you know maybe would had a family like this before and never had people care about them, you know the way we care about them and it’s healing” (Terrel Iron Shell, *The Seventh Generation 2017* ^{7:50}).

For gruppen blir samværet beskrevet som noe spirituelt.

Det er fire referanser til forfedre i dokumentaren, som ofte er i samme kontekst som området de kjemper for å beskytte. Terrell snakker om forfedre, når han forteller om sin slekt. Disse, forteller han, er en lang rekke av vann og land- beskyttere.

7.1.6 Visuelle, estetiske effekter

Denne kategorien inneholder artikulasjoner, som i seg selv vekker en 'religiøs' referanse hos publikum. Når jeg har sett objekter, eller parafernalia har det ofte vært «religiøse objekter». Artikulasjonene kommer ofte i samband med seremonier.

I) Religiøse objekter.

Denne underkategorien dekker diverse parafernalia av mulig religiøs art eller funksjon. Filmen benytter seg ofte av nærbilder av objekter i denne kategorien, når det filmes aksjoner eller seremonier/interaksjoner. De forskjellige objektene er ofte drømmefangere festet på lengre pinner, piper, bønnepinner, salvie/urte bunter.

Figur 15. Terrell Iron Shell og andre medlemmer av IYIC under 'The Silent March' seremonien. En av medlemmene holder en drømmefanger på en lengre pinne (*The Seventh Generation* 2017 ^{34:57}).

Situasjonen illustrert i figur 15 tilhører 'The Silent March' i regi av IYIC, der de ba med politimenn på andre siden av barrikaden (ikke illustrert i bildet). Under flere lignende seremonier ser man ofte religiøse objekter. Disse får ofte egne nærbilder (illustrert nedenfor), noe som viser at regissøren ønsker å fremheve dem. Som poengtert tidligere i dette kapittelet, så vekker de fleste religiøse objekter man ser i filmen referanser til urfolksreligiøsitet, siden mange av objektene er noe de aller fleste forbinder med *Native Americans*. Min tolkning av

dette er at Simon ønsker å framheve det religiøse og anti- voldelige i filmen. Ved å vise nærbilder av slike objekter, blir filmens urfolksreligiøsitet og kultur mer etablert.

Figur 16. Drømmefanger fra 'The Silent March' (*The Seventh Generation*, 2017 ^{33:26}).

Figur 17. "Bønnepinne" fra den første aksjon i dokumentaren (*The Seventh Generation* 2017 ^{2:24}).

Figur 18. Objekter fra talen på slutten av 'The Prayer March' (*The Sevnth Generation* 2017 ^{23:26}).

II) Brenning av urter

I dette delkapittelet skal jeg redegjøre for hvordan filmen viser brenning av diverse urter. Dokumentaren har forholdt seg til urtene rent visuelt, og i de fleste tilfeller i svært korte sekvenser. På grunn av dette kan det i noen tilfeller være vanskelig å tyde symbolismen. I de tilfeller man tydelig ser hvilken urt de brenner, kan dette bidra til en bredere forståelse av årsaken. Brenning av eksempelvis salvie er en religiøs akt blant *Native Americans*, og noe

man ofte ser i samspill med seremonier. I ett annet kapittel⁸⁶ har jeg skrevet at brenning av de forskjellige urtene varierer geografisk, men at i samtiden er det mer en preferanse sak. Så i dokumentaren kan man se brenning av forskjellige urter, men en majoritet av brenning av salvie, noe som kan komme av at tidligere var brenning av salvie reservert til sletteområdene.⁸⁷ I dokumentaren blir salvie brent mye under aksjoner, slik som den man ser i begynnelsen av dokumentarfilmen.⁸⁸ Likevel er det flere eksempler på snevre seremonier, slik som følgende eksempel. Tidlig i dokumentaren, blir man introdusert for noen av medlemmene i IYIC og hva de står for. Scenen tar for seg de unge voksne sittende i et hustelt der de prater om bevegelsen på Standing Rock. Lauren Howland begynner å smuldre opp salvie i en skål.

Figur 19. Lauren Howland (IYIC) smuldrer salvie i en skål (*The Seventh Generation* 2017 5:46).

Mens hun forteller om de unge voksnes rolle i bevegelsen, tar hun en glo fra ovnen og tenner på salvien i skålen. Hun tar opp skålen til munnen, trekker inn og blåser ut, før hun sender den videre til en annen person man ikke ser.

⁸⁶ Jeg henviser her til kapittelet 4 'Levende tradisjoner blant Lakota-folket'.

⁸⁷ Sletteområdene eller The Great Plains, er området til Lakota-folket.

⁸⁸ For illustrasjon se figur 10.

Figur 20. Lauren Howland blåser røyk fra salvie ut i rommet (*The Seventh Generation*, 2017 ^{6:17}).

Dette er et renselsesritual, som ofte kommer i forkant av en større seremoni. Dokumentarfilmen går over til noe annet, så man får ikke vite hva som skjer, eller hvorfor de gjør det.

Der det forrige eksemplet tok for seg brenning av salvie alene som en seremoniell akt, foregår majoriteten av brenning av urter i samspill med andre artikulasjoner for urfolksreligiøsitet. Eksemplet som følger viser at brenning av urter er et element i de fleste snevre seremonier i filmen. Eksempelet tar for seg den første delen av *'The Forgiveness March'*, der det ble holdt en tale for alle som skulle delta. Før man ser noen av bannerne, ser man et nærbilde av en person som holder en del av ett banner samtidig som vedkommende holder en bunt rykende salvie. Personen fører røyken fra salvien rundt og mot ansiktet, som tyder på at det er et renselsesritual. Jeg tyder det som at personen 'vasker seg med røyken'.

Figur 21. En person som holder et banner, samtidig som personen fører rykende salvie mot ansiktet (*The Seventh Generation* 2017 ^{30:14}).

Ved at det har vært et mindre renselsesritual i forkant av selve marsjen og talen, fremgår det at mange av de religiøse artikulasjonene overlapper med hverandre. Ved at de overlapper, tydeliggjøres de religiøse elementene ytterligere. Et renselsesritual kan praktiseres uten en forbindelse med andre seremonier, men ofte er det noe man praktiserer i forkant av en større seremoni. Slik blir da renselsesritualet, og seremonien i etterkant mer markant, fordi de overlapper. Mange av situasjonene som den ovenfor har vært viktige for bevegelsen, noe som understrekes av fokuset på det religiøse. Denne marsjen preget også mange av aktørene. I denne situasjonen står det på banneret *love, prayer, forgiveness* og *wóakiktunže*- tilgivelse, sammen med to symboler for de fire himmelretninger. Under talen hører man tromming og sang, som er elementer (i tillegg til brenning av urter) man ofte finner i seremonier blant *Native Americans*.

Figur 22. Tale med banner i forkant av 'The Forgiveness March' (*The Seventh Generation* 2017^{30:22}).

8 Konklusjon

Hensikten med dette prosjektet har vært å analysere artikuleringer av religion i filmen *The Seventh Generation*. Jeg har gjort dette ved å benytte meg av artikuleringsteori og kvalitativ innholdsanalyse, og gjennom å kontekstualisere dokumentaren. For å best forstå de religiøse referansene, mener jeg det er viktig å ha gode forkunnskaper om hva som har ledet opp til samtiden.

Hvordan blir religion artikulert i filmen? Religiøsitet som man møter i filmen utmerker seg tydelig som urfolksreligiøsitet. Etter mitt skjønn viser filmen ingen andre uttrykk for religion, enn de uttrykk jeg har redegjort for i min analyse. Både assimileringssprosessen og revitaliseringen av urfolksreligiøsitet i Amerika preger dette prosjektet, som det preger dokumentaren. Standing Rock bevegelsen viser et skifte i urfolksaktivisme i USA. Det er mulig å trekke sammenligninger av metoder og mål, mellom forgjengerne AIM og bevegelsen på Standing Rock. Målet for deltagerne på Standing Rock er at demonstrasjonen skal være fredfull, *prayerfull* og ikke- voldelig, noe som skiller den fra aksjonene til AIM. Ved å gjøre religiøsitet til en så stor del av demonstrasjonen, har de skapt noe nytt. Som Kraft og Johnson (2018) trekker fram i sin artikkel, er det skapt et nytt uttrykk for urfolksreligiøsitet på Standing Rock, *Standing Rock religion(s)*. I sin praktisering av både seremonier og bruk av bønn, har aktørene benyttet seg av religion som politiske verktøy. De religiøse artikuleringer bidrar med å vise deres rett til landområdet, samtidig som de opponerer mot DAPL via uttrykk for religion.

Hvordan passer definisjonen av urfolksreligiøsitet til The Seventh Generation? definisjonen på urfolksreligiøsitet, supplert av Kraft og Johnson, samsvarer med den religiøsitet man ser i filmen. Vokabularet i filmen har et sammenlignings grunnlag til flere urfolksreligioner. Aktørene i filmen benytter seg av universale begreper, som gjør at de religiøse artikuleringer kommer klart frem. Som man ser i min analyse og redegjørelse av begrepet 'spiritualitet' og 'Moder Jord', er det ikke alle begreper som blir brukt. Dette betyr likevel ikke at deres tilstedeværelse i filmen ikke er tydelig, begge begrepene utmerker seg i form av handlinger og via andre begreper. Som eksempelvis deres harmoni med natur, og kontakt med ånder, derfor er definisjonen til Kraft og Johnson passende for dette prosjektet. Det er klare forskjeller på innholdet i de religiøse kategorier jeg har funnet, noen har fått mye

mer oppmerksomhet i filmen enn andre. Urfolksreligiøsitet i filmen bygger en tilhørighet rundt, likheter i de forskjellige urfolksreligioner. Jeg mener definisjonen passer i den forstand at man finner tydelige standardiserte artikuleringer av urfolksreligiøsitet.

Hvordan blir urfolksreligiøsitet artikulert i dokumentaren The Seventh Generation?

Urfolksreligiøsitet som vises i dokumentaren er på lik linje både visuelt og verbal. 'Religion' er ofte med i scener i form av seremonier, gjenstander eller tekst på banner o.l. Verbalt vises det gjennom hvordan aktørene velger å formidle 'religion', særlig i form av 'seremoni' og 'bønn'. Dokumentarens aktører har et sterkt religiøst språk, i form av at religiøse artikuleringer er med på å beskrive hvordan de har det, hvordan de anser demonstrasjonen og hvordan de skal vinne kampen. Her mener jeg særlig hvordan hele bevegelsen fremstilles som *en* seremoni, og hvordan aktørene mener de vil vinne kampen ved hjelp av bønn.

'Seremoni' og bønn, er to av de sentrale artikuleringene i dokumentaren. Begrepene har stor betydning for både framstillingen av urfolksreligiøsitet, og handlingen i filmen. Fra begynnelse til slutt, preger begrepene handlingen i filmen. Allerede under første aksjon, blir man introdusert for kategorier som forfedre, religiøse objekter og særlig bønn og seremoni. Da sistnevnte blir behandlet som noe alle i bevegelsen deltar i. Det presenterte målet for aktørene er å stoppe byggingen av oljerørledningen, gjennom en fredelig og *prayerfull* innstilling. Seremoni og bønn kan ansees som universale begreper, som de fleste har forkunnskaper om, også som artikuleringer av urfolksreligiøsitet. Begrepene bidrar til et felles *vi*, fordi alle deltar ved å være tilstede. Jeg begrunner denne antagelsen med at dokumentarfilmen viser til samhold og felleskap rundt det samme mål i kampen mot DAPL. Holdningen til Standing Rock som en vid seremoni, og bønn, er noe ingen av de intervjuede aktørene viker fra. Inntrykket man sitter igjen med er at dette er en etablert innstilling aktørene deler.

Dette blir forsterket da 'seremoni' og 'bønn' er fremhevet. Ved hjelp av disse rituelle formene, blir bevegelsen på Standing Rock mer 'hellig'. 'Bønn', blir på samme måte et fremhevet begrep, da aktørene er i en nesten konstant kommunikasjon med den åndelige verden. Det samme gjelder når aktørene har en seremoni, som da fremhever handlingene til aktørene i filmen. En aksjon, ved å tilføye 'seremoni', blir markert som særskilt. I lys av hvordan aktørene behandler forløpet på Standing Rock, som en seremoni og en bevegelse i motsetning til en demonstrasjon. Man får inntrykket av at dette er en særdeles viktig

begivenhet for aktørene – om ikke for det amerikanske urfolk overhodet. Selvsagt er det å stoppe DAPL fremdeles hovedmålet i dokumentaren. Man kan likevel se aktørene på lik linje prøve å ivareta kultur, praksiser og tradisjon. Flere av aktørene forteller om hvordan de ønsker å ta vare på det de har der (på Standing Rock). Mitt inntrykk er at deres uttrykk for kultur og tradisjon på Standing Rock, kan være likeså viktig som å stoppe DAPL. Særlig samholdet som oppsto under demonstrasjonen, er viktig for aktørene. Samholdet beskriver IIYC som *healing*, og de ser på hverandre som en familie. Bevegelsen blir omtalt som noe de må ta vare på, særlig bønner som oppsto i den. Urfolk har kommet sammen for bønner, de er der alle sammen med samme formål.

Hvordan kan man forstå artikuleringen av religiøsitet i dokumentarfilmen? Urfolksreligiøsiteten blir artikulert som pan-indiansk men samtidig som en revitaliseringsprosess. Jeg mener man kan forstå 'religion' i filmen som en del av en revitaliseringsprosess, noe jeg begrunner med hvordan aktørene i møtet med DAPL prøver å omformulere både kultur og religion, slik at den kan overleve i et stadig endrende samfunn. Noe av det som skiller revitaliseringsprosessen her med den man tidligere hadde sett i historien, er at denne ikke inneholder noen kristne elementer, dette med ett unntak av bønn. Kampen mot DAPL har samlet flere urfolk rundt en felles sak. Medlemmer av IIYC skildrer det historiske traumet det amerikanske urfolk har opplevet. De forteller hvordan urfolket ble utsatt for en assimileringssprosess, der de ble nektet å praktisere sin religiøsitet, snakke sitt språk, eller bruke sine tradisjonelle drakter. Dette er noe andre urfolk kan kjenne seg igjen i.⁸⁹ Dokumentaren viser et samlet folk, som i dagens samfunn opplever at deres rettigheter ikke blir verdsatt. Filmen forteller i hovedsak en historie om urfolk som kjemper mot byggingen av en oljerørledning, og viser gjennom det hvordan unge voksne kjemper for sin identitet og kultur. I filmen ser man flere av aktørene bruke urfolksreligiøsitet og tilhørighet som identitetsmarkør. De ønsker å bevare livet slik det leves i campen, der har de funnet sin 'familie' og leve vis. Der kan de fritt praktisere sin 'religion', på sine premisser. De religiøse kategoriene jeg har funnet i filmen, tilhører et universalt vokabular og er levende tradisjoner. Filmen viser hvordan tradisjoner blir reformulert i møte med sosiale prosesser, og hvordan man selektivt trekker fra *remembered pasts*. Jeg vil argumentere for at bevegelsen ville vært svært annerledes, om artikuleringene ikke var universale. Ved å selektivt trekke elementer fra

⁸⁹ Eksempelvis ble det samiske folk utsatt for en assimileringssprosess i det 19- og 20- århundre

remembered pasts og å definere seg som *indigenous* som den primære identitet, er samholdet sterkere. Alle kategoriene kan oversettes eller tilpasses slik at de kan benyttes av andre urfolk på Standing Rock. Språket kan ha bidratt til at de lettere kan samles rundt samme formål. Dette stemmer overens med pan-indianske religiøsiteter. Jeg argumenterer for dette ved at den religiøsiteten som synes i filmen, kan de fleste innad i det amerikanske urfolk delta i. Siden de religiøse elementer man ser i dokumentaren er å finne i flere praksiser blant stammene mange religioner. Det faktum at man ser få *klare* Lakota-tradisjoner (med unntak i brenning av salvie), styrker min argumentasjon om at urfolksreligiøsiteten i filmen inkluderer det pan-indianske. Da pan-indiansk religion dannes av et behov for samhold og basert på historisk traume, styrker dette ytterligere min argumentasjon. Urfolk i filmen blir portrettert med et felles økosentrisk syn, deriblant harmoni med naturen. Slik vil da utfallet av byggingen av DAPL påvirke alle urfolk. Regjeringen, og ETP⁹⁰ (i filmen) viser til å ikke prioritere konsekvensene for verken kultur eller religion, som berører alle urfolk. Standing Rock Sioux stammen klager på disse områdene blir avfeid og ikke besvart i filmen. Denne holdningen mot urfolk er langt fra noe nytt, og er fortsatt noe det amerikanske urfolk føler på. Flere medlemmer i IIYC fortalte om assimileringprosessen, og hvordan det påvirker dem i dag.

Er artikuleringene for urfolksreligiøsitet særegne for bevegelsen på Standing Rock?

Jeg mener artikuleringene kan forstås som både pan-indianske, universale og i noen grad som særegne for Standing Rock. Jeg ønsker å understreke at mine konklusjoner er basert på den empiri jeg har funnet i *The Seventh Generation*. Den kan ikke gi et representativt bilde av urfolksreligiøsiteten man finner i selve bevegelsen, men kan likevel bidra med et lite innblikk. Jeg argumenterer her for at det kan være mulig å se på Standing Rock som seremoni, og bønner i den, som spesifikke for bevegelsen. Dette er noe som har oppstått som en reaksjon mot DAPL, mens andre artikuleringer som kontakt med natur og *spirituality*, er en del av et standardisert urfolksvokabular. Med bakgrunn i at dette er en analyse av religiøsitet i en film, kan jeg umulig si noe for sikkert om artikuleringene er særegen for Standing Rock. Selv om forskingen gjort av Johnson og Kraft gjør det mulig å se indikasjoner om ikke tilfeller av særegen urfolksreligiøsitet på Standing Rock, tilbyr ikke dokumentaren nok empiri til å besvare spørsmålet fullstendig.

⁹⁰ *Energy Transfer Partners*, selskapet ansvarlig for Dakota Access Pipeline (DAPL).

Hvordan blir urfolksidentitet artikulert i filmen? Identitet blir i filmen presentert som noe aktørene må kjempe for. IICY gir inntrykk av et behov for å stadfeste sin identitet som urfolk, da de har fortalt historier om individer som ikke har fått mulighet til å uttrykke seg som urfolk. Jeg ønsker å argumentere for at profetien til Crazy Horse bidrar med å både understreke betydningen protesten har for IICY, og som en måte å presentere seg selv som *Native American youth*. De religiøse kategoriene som med profetien, som en måte å presentere seg selv som *indigenous*. Jeg får et inntrykk av at det å være *Native American* i filmen, er sekundær identitet som *indigenous*, ved at aktørene i filmen fokuserer mer på sin identitet som *indigenous* framfor *Native American*. Religion i filmen vises som en del av det å tilhøre et urfolk. Jeg ønsker også å argumentere for at å delta i protesten, styrker dette til det punkt at å være en del av protesten blir en identitetskategori.

Prosjektet i retrospekt

Prosjektets resultat kunne blitt fyldigere og bedre, om jeg i tillegg til den kvalitative innholdsanalysen, hadde brukt intervju som metode. Meninger og skildringer om urfolksreligiøsitet og kultur av medlemmene i IICY, kunne beriket min analyse. Det samme gjelder for svar på hvordan regissøren Evan Simon har valgt å klippe filmen, samt fokuset på enkelte scener. Et feltarbeid på Standing Rock kunne gitt meg en mengde bakgrunnsinformasjon, oppgaven kunne hatt nytte av. Hvorfor jeg har valgt å ikke gjøre dette, handler om prosjektets størrelse. Da dette er en masteroppgave, valgte jeg heller å fokusere på denne dokumentaren, da den sikret meg et innsnevret prosjekt. I startfasen planla jeg at dette prosjektet skulle bli noe tverrfaglig. Jeg gikk bort fra dette på grunn av tidsrammen. Likevel, mener jeg dette prosjektet hadde dratt mye nytte av en filmanalyse, som kunne ha vist filmen fra andre vinkler, eller bidratt til nye/andre funn. Videre forskning på dette området mener jeg bør se på urfolksreligiøsitet som identitetsmarkør, med et fokus på aktivisme og sosiale medier. Personlig er jeg interessert i å vite hvordan medlemmene i IICY har det nå? etter tapet på Standing Rock. Har bevegelsen på Standing Rock preget deres forhold til urfolksreligiøsitet? Om bevegelsen har det, hvordan? Har bevegelsen preget andre unge voksne i urfolk? Har denne saken bidratt til en forsterket urfolksidentitet?

Bibliografi

- Andrus, Erica Hurwitz (2005): «Drums». I: Suzanne J. Crawford og Dennis F. Kelley (red.): *American Indian Religious Traditions- An Encyclopedia, volume 1 A-I*. Santa Barbra/Denver/Oxford: ABC- CLIO
- Aufderheide, Patricia (2007): *Documentary Film: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- Bastian, Dawn E. og Mitchell, Judy K (2004): *Handbook of Native American Mythology*. Santa Barbra: ABC- CLIO
- Brokenleg, Martin (2005): «Ceremony and Ritual, Lakota». I: Suzanne J. Crawford og Dennis F. Kelley (red.): *American Indian Religious Traditions- An Encyclopedia, volume 1 A-I*. Santa Barbra/Denver/Oxford: ABC- CLIO.
- Bucko, Raymond A. (1998): *The Lakota Ritual of The Sweat Lodge- History and Contemporary Practice*. Lincoln/London: University of Nebraska Press.
- Crawford, Suzanne J. (2007): *Native American Religious Traditions*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Crawford, Suzanne J. og Kelley, Dennis F. (2005): «Powwow». I: Suzanne J. Crawford og Dennis F. Kelley (red.): *American Indian Religious Traditions- An Encyclopedia, volume 2 J-P*. Santa Barbra/Denver/Oxford: ABC- CLIO.
- Døving, Clara Alexa og Kraft, Siv Ellen (2013): *Religion i Pressen*. Oslo: Universitetsforlaget
- Enjolras, Bernard mfl. (2013): *Liker, Liker Ikke*. Oslo: Cappelen Damm
- Fitzgerald, Timothy (2000): «Experience». I: Braun, Willi og McCutcheon, Russel T. (red.): *Guide to The Study of Religion*. Cornwall: Continuum.
- Gill, Sam D. (2005): *Native American Religions- An Introduction*. 2. utg. Belmont: Thomson Wadsworth.
- Grim, John A. (2005): «Power, Plains». I: Suzanne J. Crawford og Dennis F. Kelley (red.): *American Indian Religious Traditions- An Encyclopedia, volume 2 J-P*. Santa Barbra/Denver/Oxford: ABC- CLIO.
- Grønmo, Sigmund (2004): *Samfunnsvitenskapelige Metoder' 2*. utg. Bergen: Fagbokforlaget.
- Hinton, Sam og Hjorth, Larissa (2013): *Understanding Social Media*. London: Sage
- Hirschfelder, Arlene og Molin, Paulette F. (2012): *The Extraordinary Book of Native American Lists*. Lanham: The Scarecrow Press, INC
- Hultkrantz, Åge (1987): *Native Religions of North America- The Power of Visions and Fertility*. Illinois: Waveland Press.

- Højsgaard, Morten Thomsen (2006): «Religion Bak Skjermen: Kvalitetskriterier og Kildekritikk i Religionsfaglig Bruk av Internett». I: Siv Ellen Kraft og Richard J. Natvig (red.): *Metode i Religionsvitenskap*. Oslo: Pax Forlag A/S.
- Johnson, Greg (2008): «Authenticity, Invention, Articulation: Theorizing Contemporary Hawaiian Traditions from the Outside». *Method & Theory in the Study of Religion* vol.20 (3): 243-258
<http://booksandjournals.brillonline.com/content/journals/10.1163/157006808x317464> [Lesedato 21.10.2018]
- Johnson, Greg og Kraft, Siv Ellen (2018): «Standing Rock Religion(s): Ceremonies, Social Media, and Music Videos ». *Numen* vol. 65 (5-6): 499-530
<http://booksandjournals.brillonline.com/content/journals/10.1163/15685276-12341510> [Lesedato 22.10.2018]
- Kracht, Benjamin R. (2005): «Dance, Plains». I: Suzanne J. Crawford og Dennis F. Kelley (red.): *American Indian Religious Traditions- An Encyclopedia, volume 1 A-I*. Santa Barbra/Denver/Oxford: ABC- CLIO.
- Kraft, S. E. (2009): «Sami Indigenous Spirituality: Religion and Nation-building in Norwegian Sápmi». I: *Temenos - Nordic Journal of Comparative Religion* vol. 45(2): 179-206 <https://journal.fi/temenos/issue/view/1058> [Lesedato 22.10.2018]
- Kurkiala, Mikael (2002): «Objectifying the Past Lakota Responses to Western Historiography». I: *Critique of Anthropology* vol. 22(4): 445-460.
<http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0308275X020220040401#articleCitationDownloadContainer> [Lesedato 01.04.2018]
- Olson, James S. og Wilson, Raymond (1986): *Native Americans- In the Twentieth Century*. Urbana/Chicago: University of Illinois Press
- Paper, Jordan (2007): *Native American Religious Traditions- Dancing For Life*. Westport/Connecticut/London: Praeger
- Posthumus, David C. (2015): *Transmitting Sacred Knowledge: Aspects of historical and contemporary Oglala Lakota belief and ritual*. Doktoravhandling. Indiana University: ProQuest Dissertations Publishing.
<https://search.proquest.com/docview/1679279515/?pq-origsite=primo> [Lesedato 22.10.2018]
- Powers, William k. (1977): *Oglala Religion*. Lincoln/ London: University of Nebraska Press.
- Rausch, David A. og Schlepp, Blair (1994): *Native American Voices*. Michigan: Baker Books.
- Wenger, Tisa (2009): *We Have Religion- The 1920s Pueblo Indian Dance Controversy and American Religious Freedom*. Chapel Hill: The University of North Carolina Press

Nettsider

- URL 1: *IMDB*: «Moana» (2018). <http://www.imdb.com/title/tt0017162/> [Lesedato 07.04.2018]
- URL 2: *YouTube*: «ABC News» (2018). <https://www.youtube.com/user/ABCNews/about> [Lesedato 17.10.2018].
- URL 3: *Reuters*: «Senate confirms Trump pick Perry as energy secretary» (2017) <https://www.reuters.com/article/us-usa-trump-perry-idUSKBN1692NE> [Lesedato 24.10.2018]
- URL 4: Simon, Evan: «Standing Rock Documentary: Who, What and Why of the DAPL Protests (Must Watch) » (2017). Video. <https://www.youtube.com/watch?v=H8oEi4RkCKE> [Lesedato 20.11.2017]
- URL 5: *YouTube*: «Protect Mother Earth». <https://www.youtube.com/channel/UCIloWx81MSxGMvwY8xP4cGA/about> [Lesedato 20.11.2017]
- URL 6: Simon, Evan, *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Video. https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]
- URL 7: *Muckrack*: «Evan Simon» (2017). <https://muckrack.com/evan-simon> [Lesedato 21.11.2017]
- URL 8: *DemocracyNow!*: «From Keystone XL Pipeline to #DAPL: Jasilyn Charger, Water Protector from Cheyenne River Reservation» (2017). https://www.democracynow.org/2017/1/4/from_keystone_xl_pipeline_to_dapl [Lesedato 21.11.2017]
- URL 9: *ABCNews*, nettgave, 25.02.2017: «Meet the youth at the heart of the Standing Rock protests against the Dakota Access pipeline». <http://abcnews.go.com/US/meet-youth-heart-standing-rock-protests-dakota-access/story?id=45719115> [Lesedato 21.11.2017]
- URL 10: *NRK Sápmi*, nettgave, 31.10.2016: «Krigen om «The Black Snake»». https://www.nrk.no/sapmi/xl/krigen-om_the-black-snake_-1.13203851 [Besøkt 03.07.18]
- URL 11: *Samene*: «Nord- Dakota og Sioux». <http://samene.no/nord-dakota-og-sioux/> [Lesedato 24.10.2018]
- URL 12: *NRK sápmi*, nettgave, 20.09.2016: «På tur til Nord-Dakota: – Standing Rock-folket trenger all støtte de kan få» https://www.nrk.no/sapmi/pa-tur-til-nord-dakota_-standing-rock-folket-trenger-all-stotte-de-kan-fa-1.13141906 [Lesedato 24.10.2018]

- URL 13: *Constitution Center*: «Article VI- Debts, supremacy, Oaths, Religious tests» (2018). <https://constitutioncenter.org/interactive-constitution/articles/article-vi> [Lesedato 19.03.2018]
- URL 14: *U.S. Department of the Interior Indian Affairs*: « Bureau of Indian Affairs » (2018). <https://www.bia.gov/bia> [Lesedato 27.02.2018]
- URL 15: Agustyn, Adam (2018): «American Indian Movement». *Britannica Academic*. <https://academic.eb.com/levels/collegiate/article/American-Indian-Movement/6120/history> [Lesedato 06.03.2018]
- URL 16: *American Indian Movement- Grand Governing Council*: «AIM-GGC Profile» (2018). <http://www.aimovement.org/ggc/> [Lesedato 06.03.2018]
- URL 17: *American Indian Movement*: «American Indian Movement» (2018). aimovement.org [Lesedato 08.03.2018]
- URL 18: *The New Yorker*, nettutgave, 12.10.2016: «Standing Rock: A New Moment for Native-American Rights» <https://www.newyorker.com/news/news-desk/standing-rock-a-new-moment-for-native-american-rights> [Lesedato 08.03.2018]
- URL 19: Liep, John (2018): «Revitalisering». *Den Store Danske*. http://denstoredanske.dk/Geografi_og_historie/Folkeslag/Etnografiske_termer/revitalisering [Lesedato 30.10.2018]
- URL 20: *Lakota Way Healing Center*: «Our Mission» (2018). <https://www.lakotaway.org/mission/> [Lesedato 23.07.2018]
- URL 21: *St. Joseph's Indian School*: «The Meaning of the Four Directions in Native American Culture» (2018). <https://www.stjo.org/native-american-culture/native-american-beliefs/four-directions/> [Lesedato 02.08.2018]
- URL 22: *The New Yorker*, nettutgave, 26.12.2017: «Another Vision of Black Elk». <https://www.newyorker.com/news/daily-comment/another-vision-of-black-elk> [Lesedato 17.10.2018]
- URL 23: *Akta Lakota Museum & Cultural Center*: «Inipi - The Rite of Purification» (2018). <http://aktalakota.stjo.org/site/News2?page=NewsArticle&id=8671> [Lesedato 23.05.2018]
- URL 24: *St. Joseph's Indian School*: «Annual American Indian Day and Powwow» (2018). http://www.stjo.org/site/PageServer?pagename=culture_annual_powwow [Lesedato 23.05.2018]
- URL 25: *The Guardian*, nettutgave, 18.08.2016: «'We are protectors, not protesters': why I'm fighting the North Dakota pipeline». <https://www.theguardian.com/us-news/2016/aug/18/north-dakota-pipeline-activists-bakken-oil-fields> [Lesedato 03.07.2018]
- URL 26: *NRK Sápmi*, nettutgave, 08.11.2017: «DNB sa de solgte seg ut av «The Black Snake» – har fremdeles 7 milliarder i lån til oljerør-firmaene».

<https://www.nrk.no/sapmi/dnb-sa-de-solgte-seg-ut-av-the-black-snake--har-likevel-7-milliarder-i-lan-til-firmaene-bak-1.13749257> [Lesedato 03.05.2018]

URL 27: *Akta Lakota Museum & Cultural Center*: «About us». (2018)

http://aktalakota.stjo.org/site/PageServer?pagename=alm_homepage [Lesedato 24.10.2018]

URL 28: *Indian Country Today*, nettutgave, 05.08.2016: «Native Youth Run 2,000 Miles to Washington DC to Protest Dakota Access Pipeline».

<https://newsmaven.io/indiancountrytoday/archive/native-youth-run-2-000-miles-to-washington-dc-to-protest-dakota-access-pipeline-HLDytSIvxEmkKoeaD3JwgQ/> [Lesedato 22.10.2018]

Figurliste

Figur 1. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 46:59

https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]

Figur 2. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 06:33

https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]

Figur 3. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 16: 13

https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]

Figur 4. *North Dakota Studies*: « Section 3: The Treaties of Fort Laramie, 1851 & 1868»

Andre Foto. <https://www.ndstudies.gov/gr8/content/unit-iii-waves-development-1861-1920/lesson-4-alliances-and-conflicts/topic-2-sitting-bulls-people/section-3-treaties-fort-laramie-1851-1868> [Lesedato 23.10.2018]

Figur 5. *St. Joseph's Indian School*: «The Meaning of the Four Directions in Native American Culture» (2018). Foto. <https://www.stjo.org/native-american-culture/native-american-beliefs/four-directions/> [Lesedato 02.08.2018]

Figur 6. Koss, Samantha (2011): «Sweat lodge develops camaraderie» (2018).

Foto. <https://www.peterson.af.mil/News/Article/327005/sweat-lodge-develops-camaraderie/> [Lesedato 23.10.2018]

Figur 7. *St. Joseph's Indian School*: «Grass Dance» Foto. <https://www.stjo.org/native-american-culture/powwow/powwow-dance-styles-men/> [Lesedato 23.10.2018]

Figur 8. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 00:42.

https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]

- Figur 9. Read, Tyler: «How The Protectors Defeated The Black Snake» (2018) Graffiti.
<https://warriorpublications.wordpress.com/2016/09/10/street-art-against-dakota-access-pipeline/> [Lesedato 03.07.2018]
- Figur 10. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 00:39.
https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]
- Figur 11. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 04:37.
https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]
- Figur 12. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 41:32.
https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]
- Figur 13. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 00:42.
https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]
- Figur 14. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 21:56.
https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]
- Figur 15. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 34:57.
https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]
- Figur 16. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 33:26.
https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]
- Figur 17. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 02:24.
https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]
- Figur. 18. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 32:26.
https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]
- Figur 19. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 05:46.
https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]
- Figur 20. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 06:17.
https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]
- Figur 21. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 30:14.
https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]

Figur 22. Simon, Evan *ABC News*: «The Seventh Generation: Youth at the Heart of the Standing Rock Protests ABC News» (2017). Foto. 30:22.
https://www.youtube.com/watch?v=1Rz_TkpysKk [Lesedato 21.11.2017]